

Levanger kommune

Verdal kommune

Boliganalyse

VISJON:

LIVSKVALITET OG VEKST

11.09.2009

1 INNLEDNING:	3
1.1 Kommunalt plansystem – boliganalysens rolle	3
2. BEFOLKNINGSUTVIKLING	4
2.1 Befolkningsutvikling for aldersgrupper	6
2.2 Alderssammensetning	7
2.3 Befolkningsutvikling på grunnkrets nivå	9
2.4 Flyttetrender	11
3. BEFOLKNINGSFRAMSKRIVINGER.	18
4. BOLIGTYPER	24
5. PENDLESTRØMMER	27
6. TJENESTETILBUD OG INFRASTRUKTUR.	28
6.1 Behovsprofil.	28
6.2 Oppvekst	30
6.3 Pleie og omsorg	30
6.4 Boligsosialt arbeid	30
7. OPPSUMMERING	31
Vedlegg	32

1 Innledning:

Denne boliganalysen er ment som en oversikt over framtidig befolkningsutvikling og boligbehov i Levanger og Verdal kommuner. Analysen vil diskutere utviklingen i befolkning, boligmasse og kommunale behov, og på bakgrunn av detaljerte data fra SSB om utviklingen siden 1990, forsøke å avdekke mønstre som sier noe om utviklingen videre. Viktige spørsmål er hvordan vi kan se inn i fremtiden ved hjelp av historiske data, sammen med prognoser utviklet av SSB. Hvordan vil de spådommene vi kommer fram med påvirke framtidig kommunalt tjenestebehov?

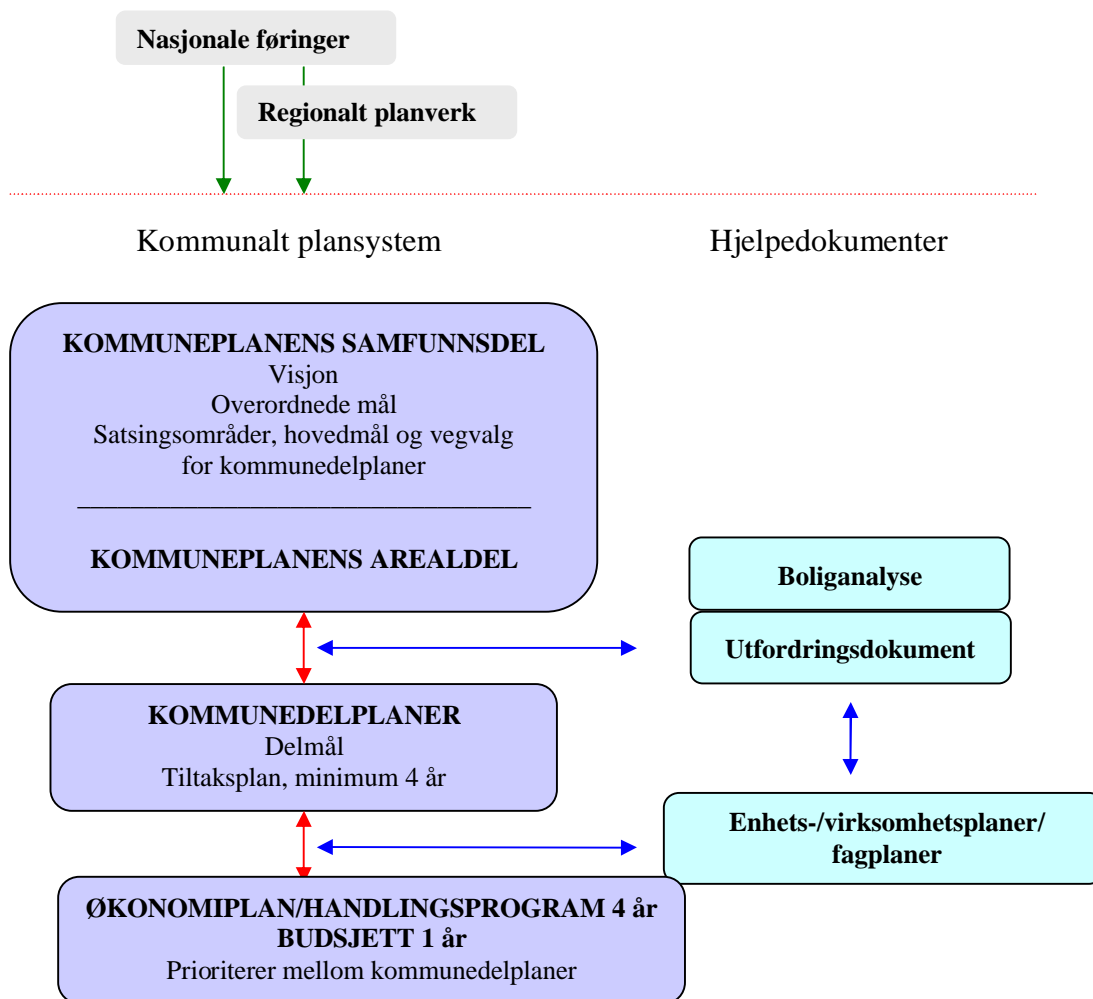
1.1 Kommunalt plansystem – boliganalysens rolle

Hovedtrekkene i rollefordelingen i den nasjonale boligpolitikken oppsummeres slik i stortingsmelding om boligpolitikken (St.meld.nr.23 (2003-2004)):

- Staten fastsetter boligpolitiske mål og juridiske rammevilkår, tilbyr økonomisk bistand til spesielle formål og bidrar med tiltak for å heve kompetansen.
- Kommunene planlegger og tilrettelegger for bygging og utbedring av boliger og boligområder, og har ansvaret for at også vanskeligstilte har et boligtilbud.
- Private eier, bygger og forvalter boligmassen.

Kommunen har ulike roller i gjennomføringen av boligpolitikken, som foregår i et samspill mellom de ulike aktørene. Den ene rollen kommunen har, er som myndighet ved den offentlige plan- og byggesaksbehandlingen. Dette er en lovpålagt oppgave. Den andre er som utbygger av overordnet infrastruktur med finansiering gjennom kommunale avgifter. En tredje kommunal rolle kan være tilrettelegger for boligbygging på et rent privatrettslig grunnlag. Her legger en til rette for boligbygging gjennom planlegging der kostnadene dekkes gjennom tomtsalg.

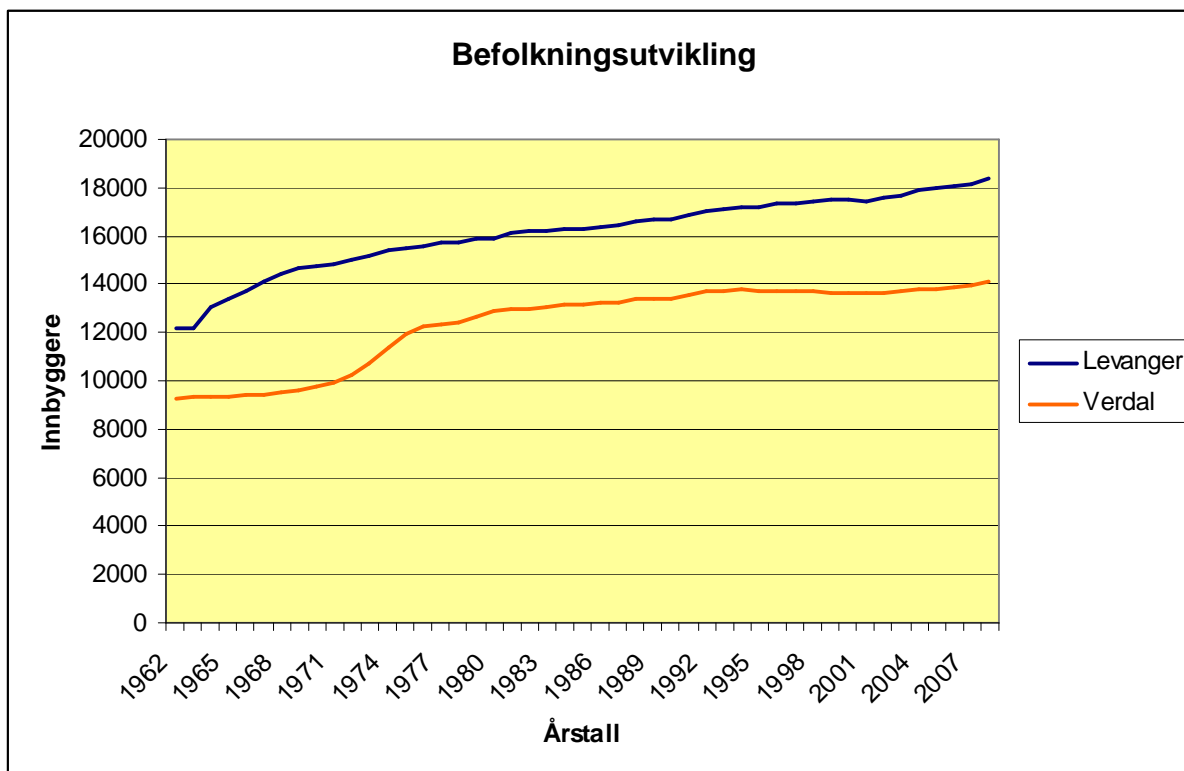
Boliganalysen plasseres i det kommunale plansystemet, som et tilleggskokument til kommuneplanens arealdel. Plansystemet illustreres på denne måten:

Boliganalysen ligger som et hjelpedokument ved siden av det kommunale plansystemet på linje med utfordringsdokumentet og enhets-/virksomhets-/fagplaner. Boliganalysen er hovedsaklig et hjelpedokument for kommuneplanens arealdel, og analysen danner grunnlag for noe av den prioriteringen som skjer i arealplanen.

2. Befolkningsutvikling

Figuren nedenfor viser befolkningsutviklingen i Verdal og Levanger Kommuner i perioden fra 1960-tallet og fram til i dag. Begge kommuner har hatt en positiv befolkningsutvikling gjennom perioden. For Levanger kommunes del har dette vært en relativt jevn utvikling gjennom hele perioden. Siste halvdel av 1960-tallet har likevel skilt seg ut med relativt sterk vekst. For Verdal kommune var det en kraftig positiv utvikling midt på 1970-tallet. Etableringen av Aker er hovedårsaken til dette. De store kullene etter 2.verdenskrig fikk også barn i denne perioden. Årlig befolkningsvekst i perioden 1970-1979 var på gjennomsnittlig 294 personer i Verdal kommune. Befolkningstallet for Verdal kommune lå nokså stabilt gjennom 1990-tallet, men har igjen tatt seg opp de siste årene.

Befolkningsutviklingen i figuren ovenfor er summen av fødselsoverskuddet og nettoinnflyttingen. I tabellene nedenfor er denne utviklingen gitt mer i detalj, for hver av kommunene. Levanger har hatt et jevnt fødselsoverskudd de siste ni årene. Nettoinnflyttingen har variert noe, men er i sum positiv. For Verdal sin del har også fødselsoverskuddet vært jevnt positivt gjennom perioden. Nettoinnflyttingen har variert en del, og i sum har denne gått omtrent i null. Folketilveksten ligger derfor stort sett i fødselsoverskuddet, og er i sum på 329 personer på 9 år. Levanger har hatt en folketilvekst på 669 personer gjennom disse årene.

Levanger

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Folkemengde	17504	17501	17457	17572	17700	17875	18001	18080	18173
Levendefødte	222	226	222	207	207	221	232	262	226
Døde	176	184	154	152	150	164	130	153	163
Fødselsoverskudd	46	42	68	55	57	57	102	109	63
Innflyttinger	749	727	774	811	858	781	718	769	947
Utflyttinger	797	811	727	741	738	716	732	786	827
Nettoinnflytting	-48	-84	47	70	120	65	-14	-17	120
Folketilvekst	-3	-44	115	128	175	126	79	93	182

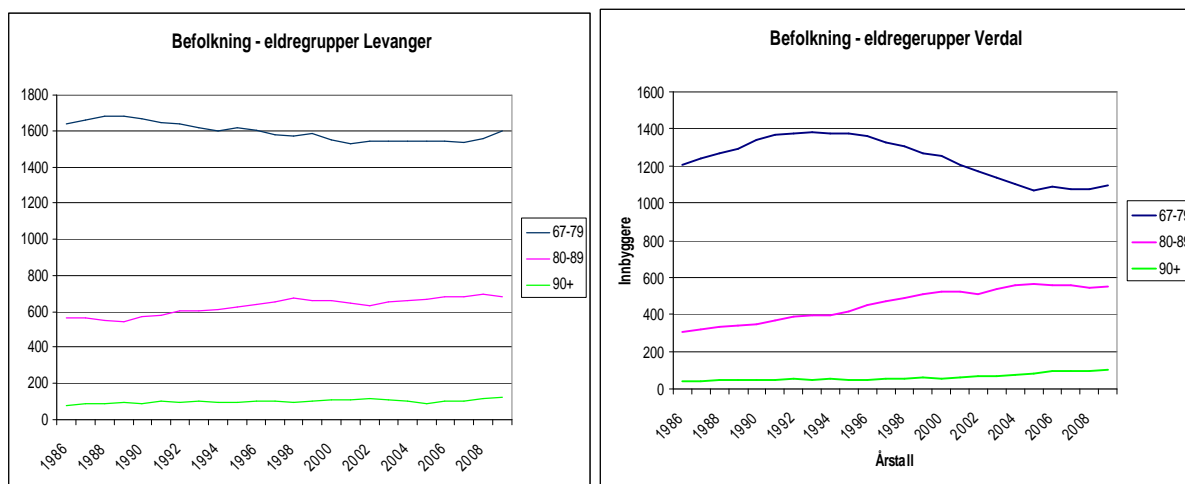
Verdal

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Folkemengde	13663	13644	13637	13665	13697	13827	13815	13900	13962
Levendefødte	183	195	164	154	198	158	186	178	179
Døde	121	139	134	138	119	124	124	132	133
Fødselsoverskudd	62	56	30	16	79	34	62	46	46
Innflyttinger	345	366	429	414	484	399	408	499	487
Utflyttinger	426	428	431	397	434	448	382	484	398
Nettoinnflytting	-81	-62	-2	17	50	-49	26	15	89
Folketilvekst	-19	-7	28	32	130	-12	85	62	132

2.1 Befolkningsutvikling for aldersgrupper

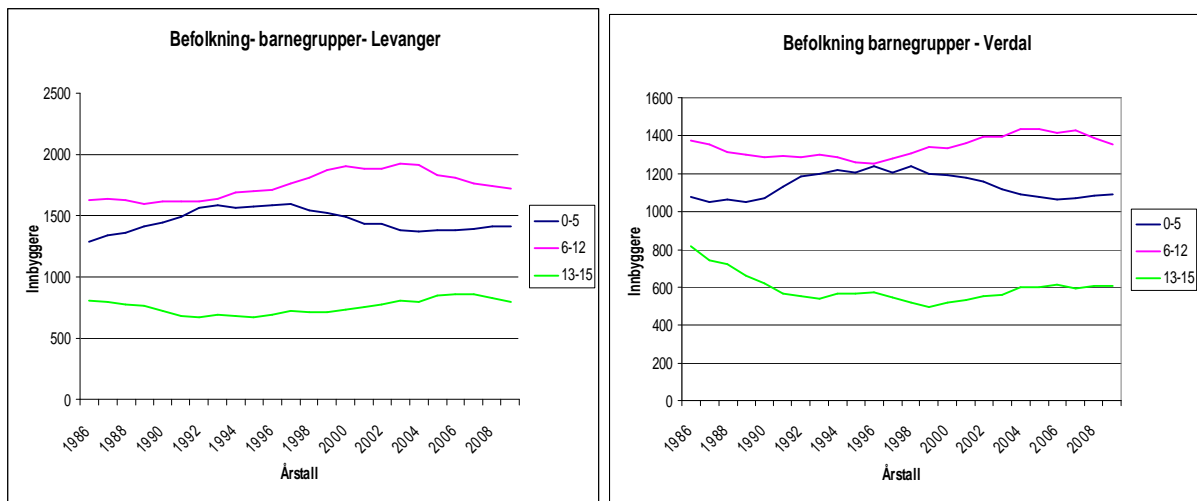
Aldersgruppene har hatt forskjellig utvikling gjennom de siste 20 årene. Videre i analysen skal vi se at dette også vil variere i framtiden. Figurene nedenfor viser utviklingen i ulike aldersgrupper for kommunene hver for seg. Dersom vi ser på utviklingen blant eldre i Levanger har tallet på eldre gått litt opp og ned i perioden fra 1986 og fram til i dag, men likevel holdt seg noenlunde stabilt. Sett bort fra de siste års utvikling, har det vært en svak nedgang i antall personer i gruppen 67-79 år, mens utviklingen har vært motsatt for gruppen 80-89 år. Dette vil snu i årene som kommer.

I Verdal har utviklingen vært annerledes. Aldersgruppen 67-79 år hadde et markert toppunkt midt på 1990-tallet på nesten 1400 personer. Tallet er i dag omtrent 1100 personer. Blant personer i aldersgruppen 80-89 har det vært en økning fra drøye 300 personer til nesten 600 personer i dag. Aldersgruppen 90+ har også hatt en positiv utvikling i perioden.

Utviklingen blant de yngste innbyggerne i kommunen har utviklet seg noenlunde likedan i de to kommunene. Begge kommunene hadde et toppunkt for aldersgruppen 0-5 år på midten av 90-tallet. Disse barna har nylig begynt, eller vil i de nærmeste årene begynne på ungdomsskolen. Toppunktet i gruppen 6-12 år (barneskoleelever) kommer noe senere, som følge av utviklingen i gruppen 0-5 år. Verdal kommune hadde på slutten av 1980-tallet en markant nedgang i ungdomsskoleelever, som nå ligger på et stabilt lavere nivå. Ungdomsskolekullene på 1980-tallet kom som en følge av innflyttingen etter etableringen av

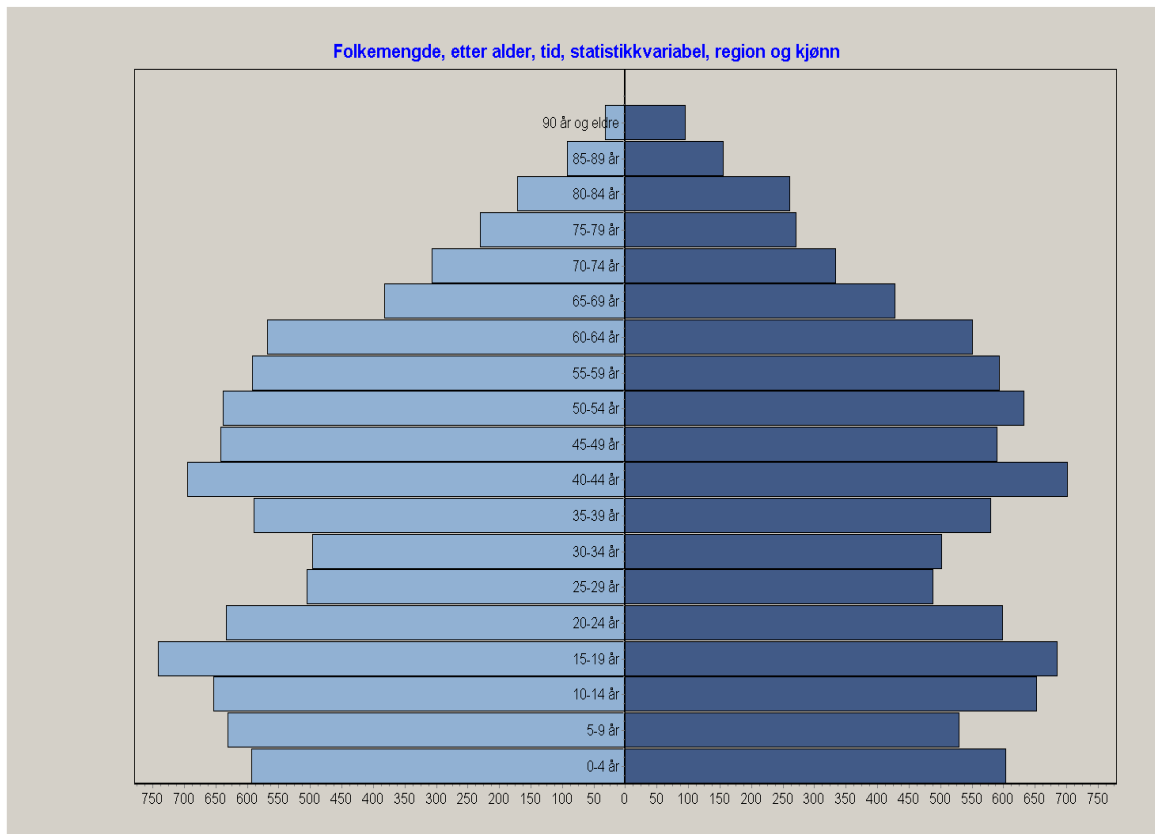
Aker på 1970-tallet. Det er trolig disse kullene som får barn og skaper et toppunkt i den yngste aldersgruppen på 1990-tallet. Fødselstall de siste årene har ligget på mellom 170 og 200 barn for kullene i Verdal. For Levanger kommune er tallet på 200-230 barn stort sett. Det er noen avvik fra dette.

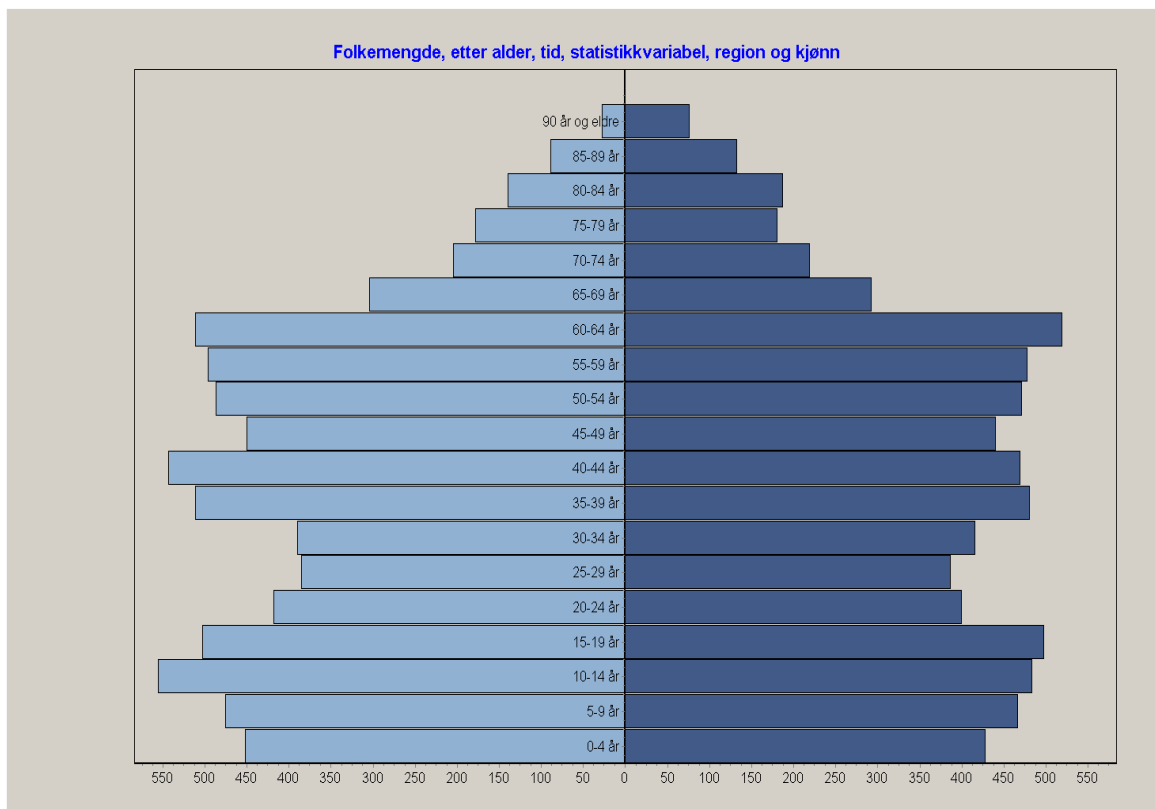
2.2 Alderssammensetning

Figurene nedenfor viser alderssammensetningen i befolkningen i Verdal og Levanger i dag. Vi ser at befolkningspyramidene i de to kommunene er relativt like. Det som gjelder for begge kommunene er at man vil få en aldrende befolkning, hvor andelene eldre i kommunene vil øke. De som i dag er i aldersgruppene 60-64 år eller yngre er mange, og denne utviklingen kommer noe tidligere på Levanger enn Verdal. I Verdal vil antallet over 67 år øke kraftigere og raskere når økningen starter. Verdal vil få en mer markert eldrebølge.

Levanger:

Verdal:

2.3 Befolkningsutvikling på grunnkrets nivå

Vi har tidligere sett at begge kommuner har hatt en positiv befolkningsutvikling. Det er imidlertid noen deler av kommunene som har hatt negativ utvikling mens utviklingen i andre deler har vært positiv. Begge kommuner har hatt en positiv utvikling i sentrum, på bekostning av andre kommunedeler. Boligutbygging i sentrumskretsene er hovedårsaken til dette. På Levanger har det i tillegg vært en utvikling på Høgberget de siste 10 årene. Staup, Bruborg og Skogn sentrum er andre deler som utmerker seg positivt på Levanger. Blant de grunnkretsene på Levanger med sterkest negativ utvikling i perioden er Gjemble og Momarka. Som vi vil se senere i denne analysen er årsaken til utviklingen her at barnetallet har gått drastisk ned. Begge kretsene har hatt en markant nedgang i barnetall slik at gjennomsnittsalderen har økt mye. Familiestørrelsen er dermed mindre, slik at det bor færre i hvert hus. I Verdal utmerker alle sentrumsområdene seg positivt. De fleste andre kretser har en svakt negativ utvikling. Verdalsøraområdene har derfor vokst på bekostning av de andre kretsene, i tillegg til at mesteparten av befolkningsveksten i kommunene har vært her. Kretsene i Verdalsøra har hatt denne utviklingen både på grunn av utskifting i eksisterende boligfelt og nybygging. Boligfeltene på Garpa og Prærien har fått flere barnefamilier. I tillegg har det vært stor utbygging i disse kretsene, med boligblokker i sentrum og Reinsholm. Det har også vært en tendens til at eldre flytter fra bygda og inn mot sentrum. Dette ser vi på under kapitlet om flyttetrender.

Grunnkretser:

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Endring 99-08
LEVANGER	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.
Staup	610	640	620	617	631	620	601	636	678	698	88
Bamberg	857	825	817	823	819	818	844	835	842	851	-6
Gjemble	1317	1324	1301	1297	1261	1249	1255	1218	1218	1212	-105
Kjønstad	166	172	167	156	177	191	187	178	180	174	8
Veske	205	211	209	210	210	212	218	226	250	260	55
Alstahaug	471	457	477	502	474	480	499	512	502	506	35
Nossum	220	208	204	209	215	235	244	239	233	239	19
Momarka	1032	1033	988	984	816	817	824	811	776	756	-276
Bjørklia	16	18	23	23	28	26	22	23	25	22	6
Høgberget	95	117	145	176	371	414	468	492	550	567	472
Eggen	235	246	237	239	229	206	214	223	222	234	-1
Småland	328	340	346	340	342	343	330	331	335	333	5
Holan	329	326	338	336	336	332	348	342	340	340	11
Skogn sentrum	394	384	389	378	406	424	437	471	476	482	88
Mønsterhaug*	937	951	914	923	404	385	367	406	393	399	-538
Høyslo	138	131	136	132	145	166	161	153	144	140	2
Stormo	70	67	68	67	68	69	67	66	66	64	-6
Bjørkenget	51	45	48	43	47	52	55	52	51	47	-4
Markabygd	327	321	314	322	316	298	306	312	313	309	-18
Voll	443	441	447	428	426	415	403	402	404	411	-32
Lynvatn	156	140	143	140	139	145	139	141	141	135	-21
Ronglan	205	218	214	209	224	221	215	216	215	214	9
Tuv	264	269	255	262	250	257	255	258	253	250	-14
Skarås	231	237	239	231	241	233	231	225	235	222	-9

Gustad	368	352	361	371	372	363	351	350	362	352	-16
Vestran	161	159	171	158	150	153	148	149	153	142	-19
Gullberget	276	272	268	271	272	268	258	252	255	262	-14
Mossing	125	125	125	125	124	108	99	94	87	93	-32
Fossing	414	409	398	421	433	452	451	459	481	478	64
Grenne	200	191	188	186	188	206	211	196	194	199	-1
Vuddudalen	127	125	124	114	112	119	117	122	117	114	-13
Åsenfjord	207	214	208	215	219	227	218	208	219	221	14
Leangen	108	108	107	119	107	108	103	115	116	106	-2
Skjesol	219	217	219	220	217	210	207	205	198	213	-6
Østborg	459	474	462	476	468	469	480	471	474	479	20
Haugskott	327	322	329	333	318	316	313	327	320	330	3
Rinnan	177	175	177	185	189	199	199	193	206	205	28
Munkrøstad	231	252	256	265	267	268	264	270	266	268	37
Buran	234	237	232	231	248	250	250	254	251	258	24
Munkeby	349	334	339	328	332	342	341	345	318	331	-18
Matberg	180	183	175	175	173	167	177	178	178	186	6
Tingstad	202	209	208	201	201	198	200	186	174	171	-31
Røstad	130	133	120	135	139	158	170	171	180	175	45
Ulve	496	507	483	505	490	497	481	491	521	560	64
Bruborg	608	626	599	599	605	615	685	693	707	700	92
Brusve	987	998	985	1000	995	1003	1037	1079	1060	1035	48
Gjeite	408	409	418	414	397	392	391	392	385	396	-12
sentrum	668	641	735	761	855	922	933	912	892	991	323
Lillemarksbakk.	175	175	182	175	188	189	193	197	198	186	11
Øvre	123	126	116	122	112	107	98	97	104	103	-20
Jørstad	308	310	300	300	288	295	290	295	301	301	-7
Grav	67	68	70	70	72	70	67	64	67	67	0
Uoppgitt bosted	:	29	63	50	48	49	52	24	42	56	
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Endring 99-08
VERDAL	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	Pers.	
Ørin	13	11	11	14	14	15	11	11	11	11	-2
Ørmelen 1	356	363	333	349	341	344	356	369	339	335	-21
Ørmelen 2	917	916	908	913	920	946	927	916	889	900	-17
Ørmelen 3	639	625	638	633	623	637	621	623	629	641	2
Ørmelen 4	204	219	213	221	210	243	233	239	236	225	21
Verdalsøra nord	824	861	846	857	840	884	889	855	937	937	113
Verdalsøra syd	638	644	674	738	820	826	910	1096	1193	1268	630
Verdalsøra øst	706	714	707	699	692	756	769	811	870	884	178
Mikvold-Frydenlund	194	200	203	195	192	195	195	189	187	189	-5
Haug	512	510	520	512	496	478	489	493	454	468	-44
Ydse	523	518	525	533	535	540	539	529	523	516	-7
Trones	492	493	477	480	488	478	482	489	484	498	6
Sjøbygda	349	339	336	334	322	335	318	308	300	303	-46
Volhaugen	180	191	201	185	190	175	169	176	177	177	-3
Vist	127	125	135	122	125	127	132	131	127	125	-2
Forbregd	662	649	652	657	696	673	664	657	629	649	-13
Stiklestad	586	579	576	574	546	539	529	523	538	525	-61
Raset	268	270	278	277	276	267	270	259	256	254	-14
Jermstad	198	199	193	193	192	192	188	185	182	193	-5
Sør-Leksdal	291	282	286	280	288	282	277	272	265	275	-16
Nord-Leksdal	349	343	347	340	337	346	346	350	346	333	-16

Stamphusmyra-Fættan	332	337	339	350	353	333	323	321	315	319	-13
Brannan	993	968	967	976	951	936	936	930	882	895	-98
Berg	442	442	438	426	444	455	465	457	451	450	8
Molberg	178	175	190	180	188	180	179	175	199	206	28
Vinne	272	277	278	282	275	272	262	246	252	254	-18
Ness	546	558	540	523	515	528	534	519	520	506	-40
Reppe	140	147	152	148	159	162	151	145	146	155	15
Vuku	275	259	269	282	278	273	256	250	266	267	-8
Uvilla	304	304	295	288	281	295	302	300	289	294	-10
Volden	209	201	198	190	190	193	182	181	175	170	-39
Bjartan	126	123	118	122	130	133	135	136	139	142	16
Kleppen	59	53	55	57	55	52	52	55	54	55	-4
Sul	85	87	86	85	78	72	73	67	62	60	-25
Dillan	181	190	173	160	159	160	167	179	184	181	0
Inndal	339	331	328	319	315	318	315	313	311	291	-48
Levring	138	136	143	143	158	143	138	140	136	135	-3
Uoppgitt bosted	:	5	9	28	25	44	31	5	9	8	

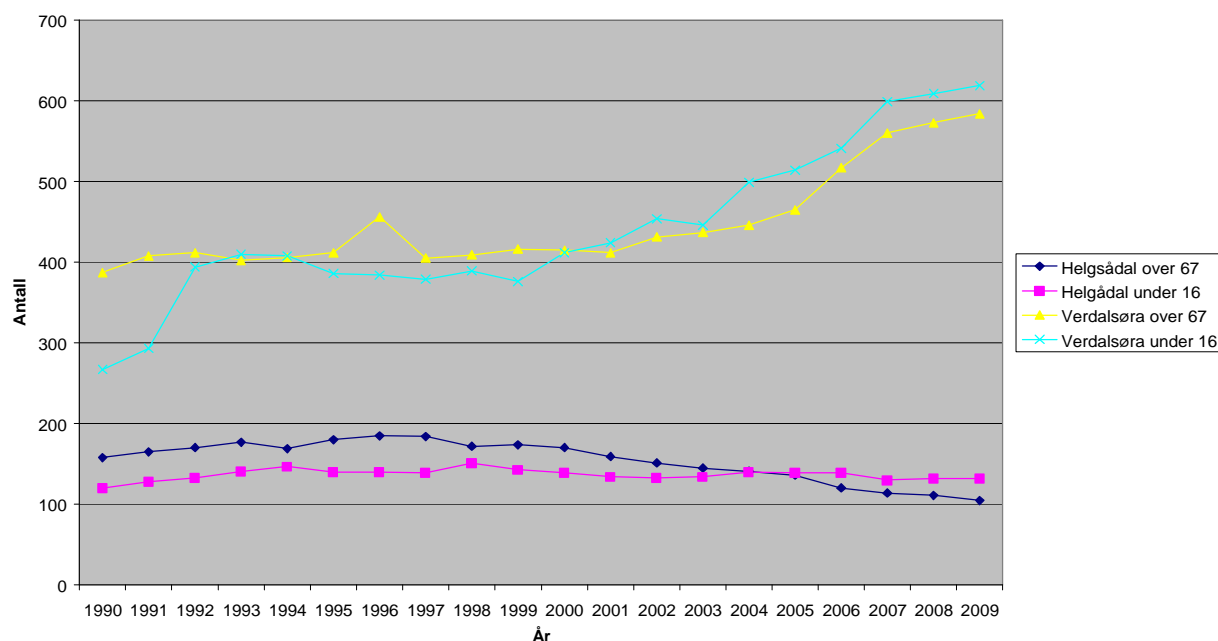
Befolkningsutviklingen utvikler seg som vi ser forskjellig mellom kretser. Dette gjelder også alderssammensetning. Vi vil i det videre forsøke å avdekke noen mønstre i hvordan befolkningsutviklingen har skjedd, og på bakgrunn av dette forsøke å si noe om utviklingen videre. Vi kan også gjennom dette forsøke å avdekke flyttemønstre, og på bakgrunn av dette også se hvordan utviklingen har vært.

2.4 Flyttetrender

Det er interessant å se på hvordan utviklingen har vært for de store brukergruppene av kommunale tjenester. Dette gjelder hovedsaklig barn i barnehage- og grunnskolealder og eldre. Når det gjelder eldre har utviklingen i Levanger og Verdal vært noe forskjellig. Målt i antall personer over 67 år, har Levanger hatt en økning de siste 20 år. Det har også Verdal, med de siste 10 årene har det vært en nedgang. Det er hovedsaklig gruppen 67-79 år som har redusert antall.

Ved å sammenligne ulike deler av kommunene kan vi se hvordan de ulike kretsene har utviklet seg når det gjelder akkurat dette. Ved for eksempel i Verdal å sammenligne kretsene på Verdalsøra med kretsene i Helgådalen som Volden, Bjartan og Kleppen, får vi en interessant framstilling.

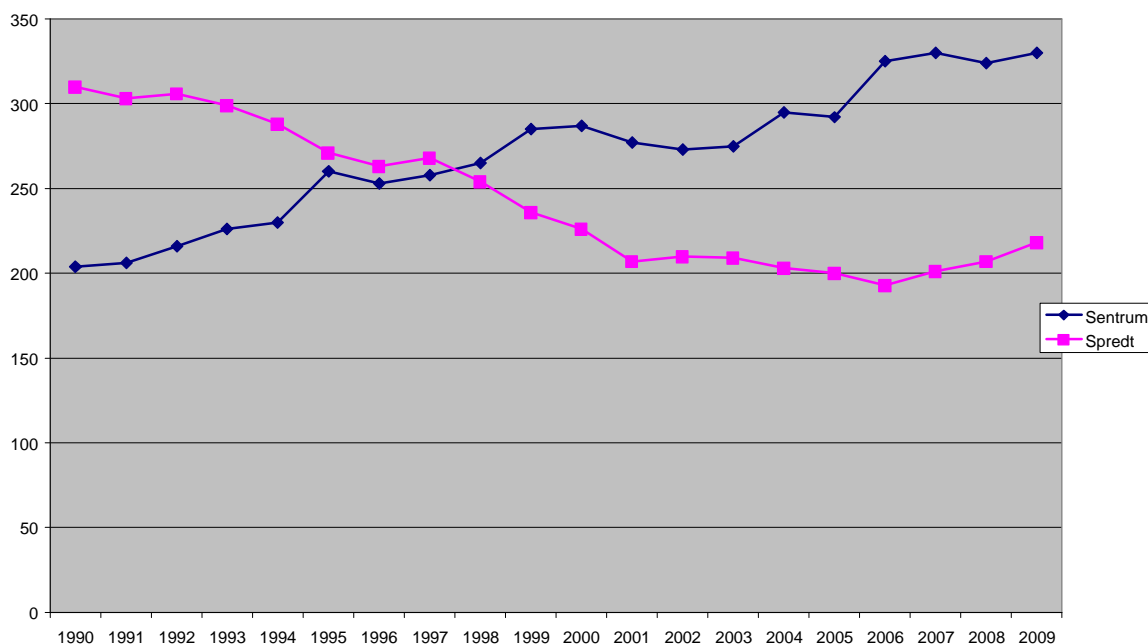
Befolkningsutvikling

Vi vet at dette antallet siden 1990 har vært noenlunde stabilt i Verdal. Det er først og fremst de siste 10 årene vi har hatt en endring. Vi har i perioden hatt en sentralisering i kommunen og den eldre delen av befolkningen har i høyeste grad bidratt til dette. Antallet eldre i Helgådalen er bortimot halvert i perioden, mens antallet i Verdalsøra har hatt en økning på nesten 50 %. Dette kan enten skyldes at den demografiske utviklingen har vært forskjellig i de to kommunedelene, eller at det har foregått en sentralisering, at pensjonistene har flyttet til Verdalsøra. Utviklingen i antall personer under 16 år har vært stabil i Helgådalen, mens antall personer har økt på Verdalsøra. Som nevnt tidligere har befolkningen generelt økt på Verdalsøra.

Ved å studere flere grunnkretser ser vi en tendens til at eldre personer har flyttet nærmere sentrale strøk. Sentralisering i hele kommunen, eller sentralisering innen den enkelte bydel. I Levanger kan vi for eksempel trekke fram Skogn som et eksempel:

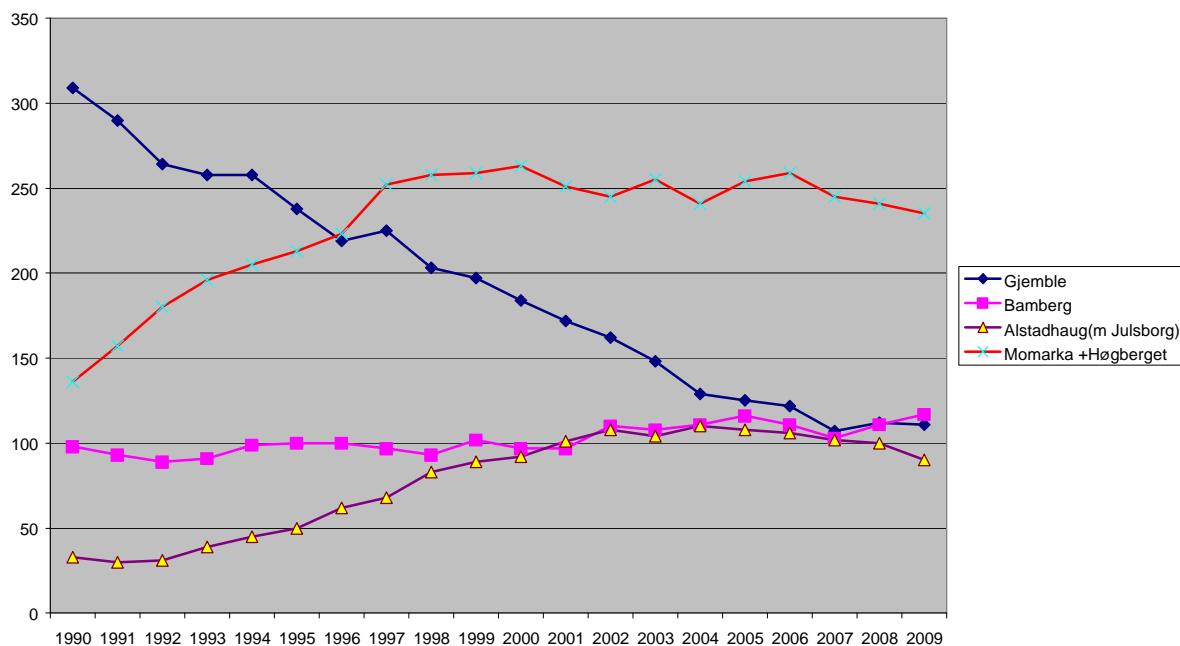
Antall over 67 år Skogn

Utviklingen siden 1990 er forskjellig i Skogn sentrum, fra områdene rundt Skogn sentrum. Antall personer over 67 år er redusert fra over 300 personer i 1990 til omtrent 200 personer i 2009. I Skogn sentrum har utviklingen vært motsatt. Det var i 1990 omtrent 200 personer over 67. I dag er antallet nesten 350. Det kan ut fra disse tallene virke som om det har skjedd en sentralisering med at eldre i Skogn har flyttet til sentrum. Det har vært en relativt jevn utvikling i hele perioden. En annen årsak til denne utviklingen kan være at den demografiske trenden er forskjellig i Skogn sentrum enn i områdene rundt Skogn. Åsen er et eksempel på lignende utvikling. Her har det skjedd en nedgang totalt sett, men denne nedgangen har vært kraftigere i områdene utenfor Åsen sentrum, enn i sentrumskreten.

Barnetall er også både viktig og interessant å studere. Det er interessant å se utviklingen i hhv. gamle og nye boligfelt, for å se forskjeller. Kan man på bakgrunn av utviklingen i andre boligfelt forsøke å forutse utviklingen i nyere felt.

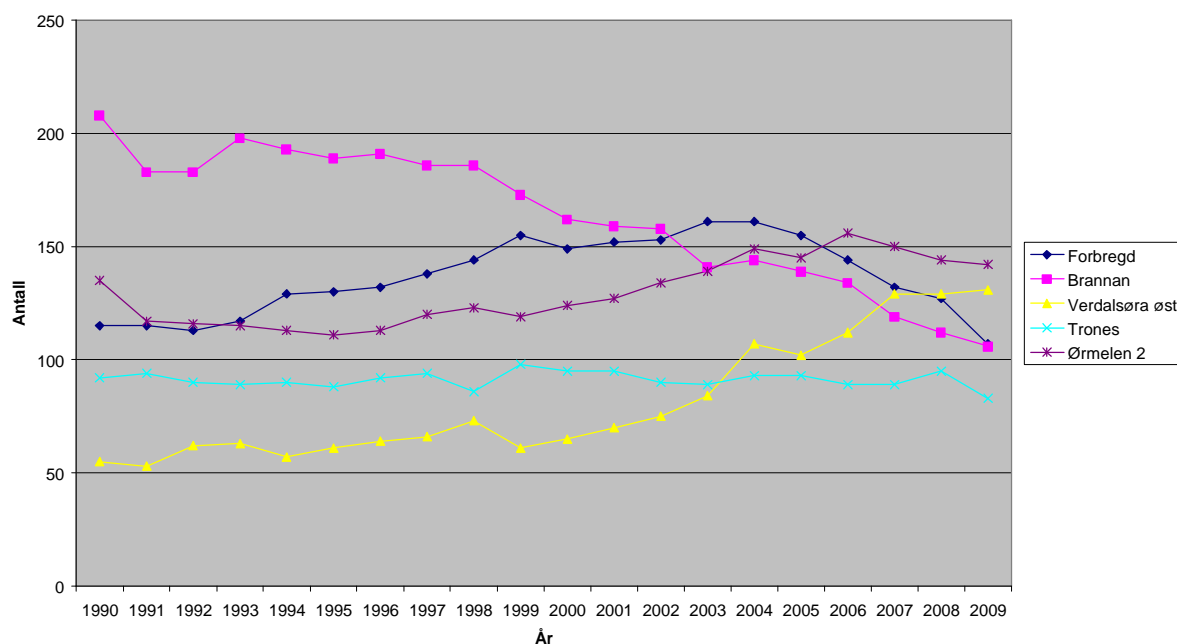
6-15 år i utvalgte kretser

Denne figuren viser alternative boligfelt på Levanger og utviklingen i aldersgruppen 6-15 år siden 1990. Vi ser at utviklingen i de ulike feltene har vært forskjellig i perioden. Dersom vi ser utviklingen i Momarka og Høgberget under ett ser vi at de hadde en kraftig oppgang på 90-tallet. Utviklingen nådde sitt toppunkt i år 2000. Siden den gang har utviklingen vært stabil, til tross for utbyggingen i Høgberget. Det er økningen i barnetall på Høgberget som gjør at barnetallet i området ikke reduseres. Bamberg har hatt en stabil utvikling i perioden mens antallet barn mellom 6 og 15 år er redusert kraftig i perioden. Alstadhaug med Julsborg har hatt en mer enn dobling i perioden. Området hadde sitt toppunkt i 2004 og har blitt noe redusert siden dette. Gjemble har også stabilisert utviklingen de siste år.

Utvalgte kretser i Verdal ser slik ut:

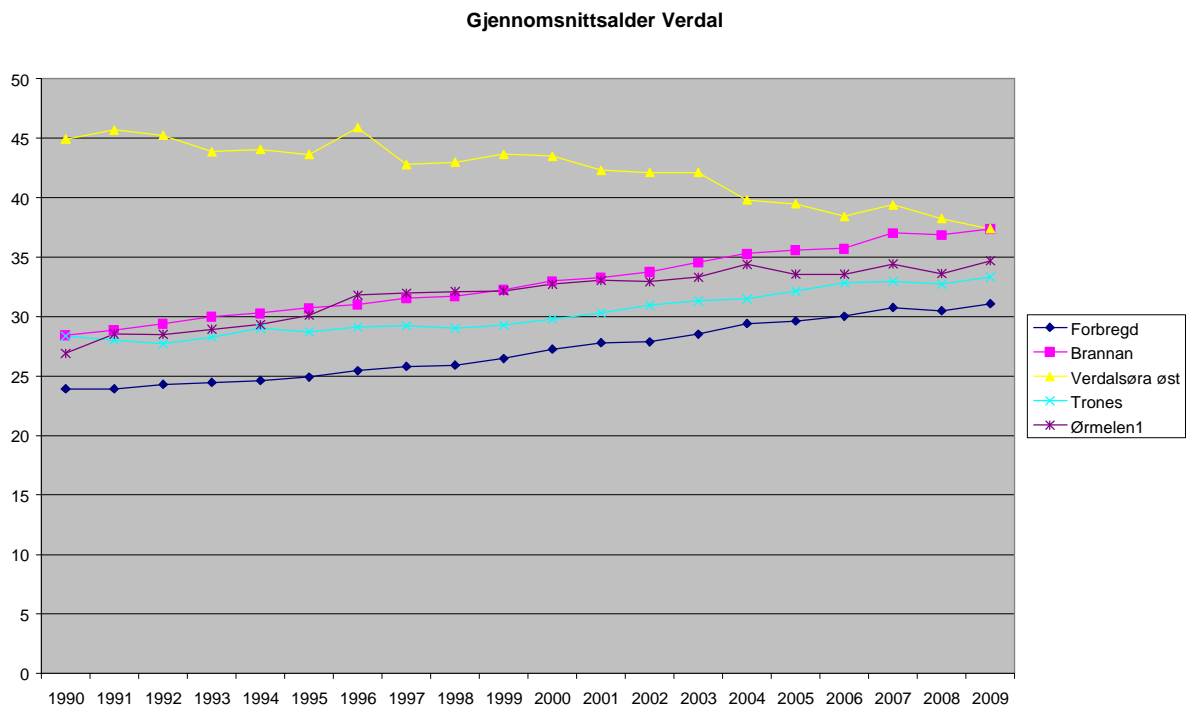
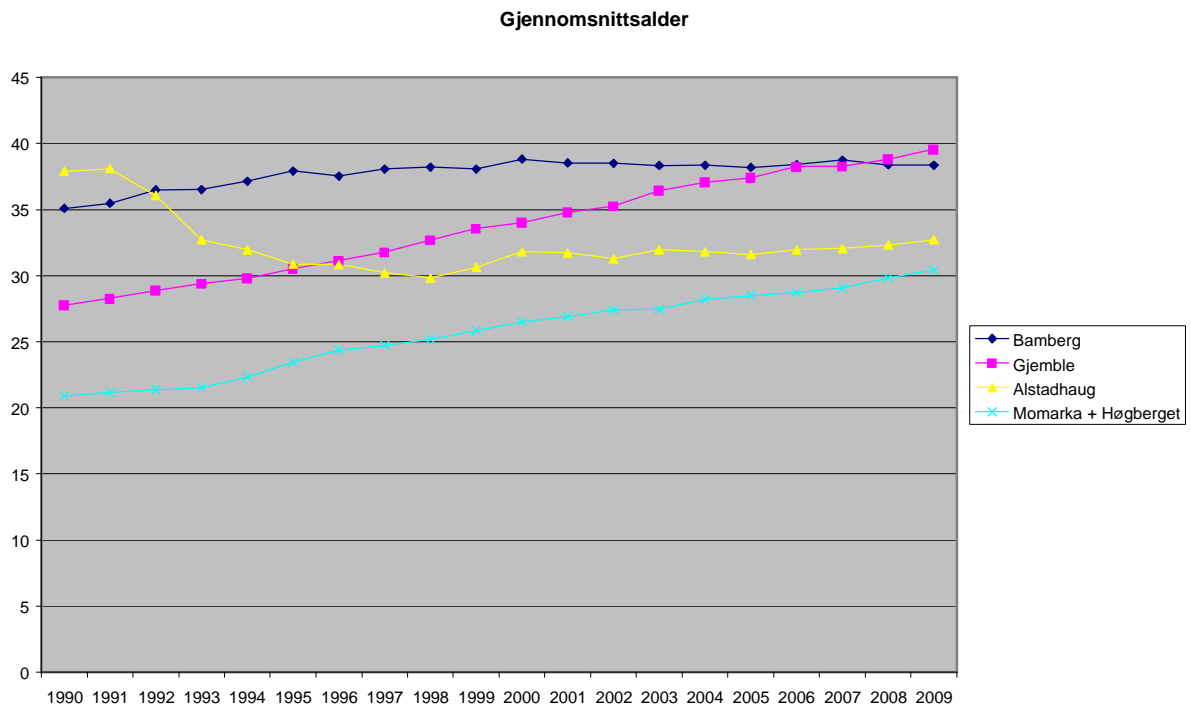
Utvalgte kretser 6-15 år

Vi ser at også i Verdal er utviklingen forskjellig. Forbregd hadde en positiv utvikling og får i 2003 sitt toppunkt. Antallet har i perioden etter dette sunket ganske kraftig. Den store innflyttingen i Forbregd krets skjedde på 80 tallet. Disse familiene får barn i alderen 6-15 år utover 90-tallet. Etter dette synker barnetallet. Sannsynligvis vil tallet i 2003 være et toppunkt. Den store innflyttingen til et boligfelt skjer kun en gang. Noe nybygging kan imidlertid påvirke dette. Brannan er et eldre boligfelt. Denne kretsen hadde sitt toppunkt det første året i perioden og synker hele veien. Antallet barn i denne aldersgruppen halveres gjennom perioden. Denne kretsen har hatt noenlunde samme utvikling som Gjemble på Levanger. Kretsen Verdalsøra øst omfatter stort sett Garpa og Prærien. Fra å ha en relativt jevn utvikling fram til år 2000 har antallet barn i denne aldersgruppen økt mye. De siste årene ser det ut til å ha stabilisert seg. Troneskretsen har ligget jevnt på omtrent 90 barn i hele perioden. Det har heller ikke vært store endringer i den ene av kretsene på Ørmelen. Siden år 2000 har imidlertid antallet økt noe. For Verdal kommune som helhet har imidlertid antall skolebarn hatt en økning i antall i denne perioden. Framover i tid ser dette ut til å endre seg.

Ut fra disse figurene kan vi se at utviklingen i barnetall utvikler seg forskjellig mellom boligfelt. Etter nyetablering av boligfelt går barnetallet alltid opp. Det skjer en positiv utvikling og barnetallet når sitt toppunkt etter 10-15 år. Deretter begynner utviklingen å avta, holder seg stabilt en stund før antallet skolebarn reduseres. Det følger deretter en relativ lang periode med nedgang før barnetallet stabiliserer seg. Vi snakker da gjerne om 30 år gamle boligfelt. Etter hvert vil det skje en utvikling i bosettingen i boligfeltet slik at barnetallet vil gå opp og ned i perioder. Det vil i tillegg skje utbygging av eksisterende boligfelt, og fortetting slik at denne utviklingen påvirkes etter hvert. Utviklingen i Forbregd vil for eksempel ha vært annerledes om ikke kretsen hadde blitt utbygd med Leinsmoen.

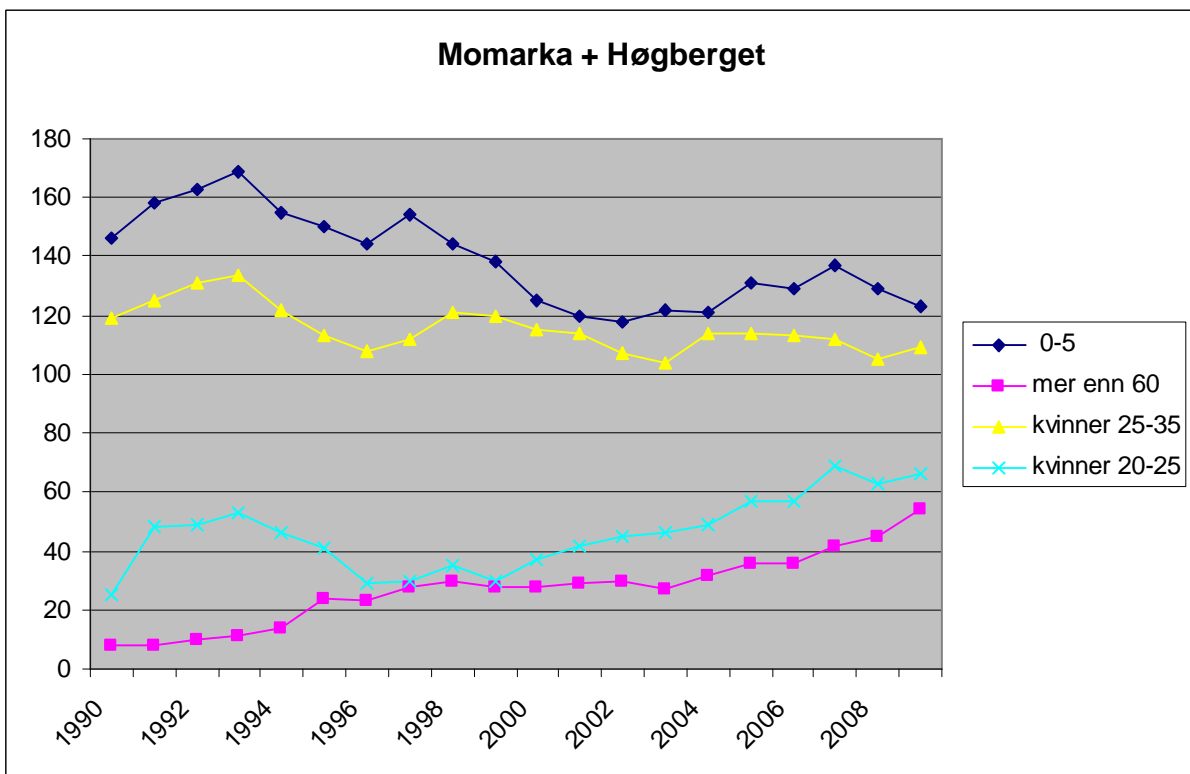
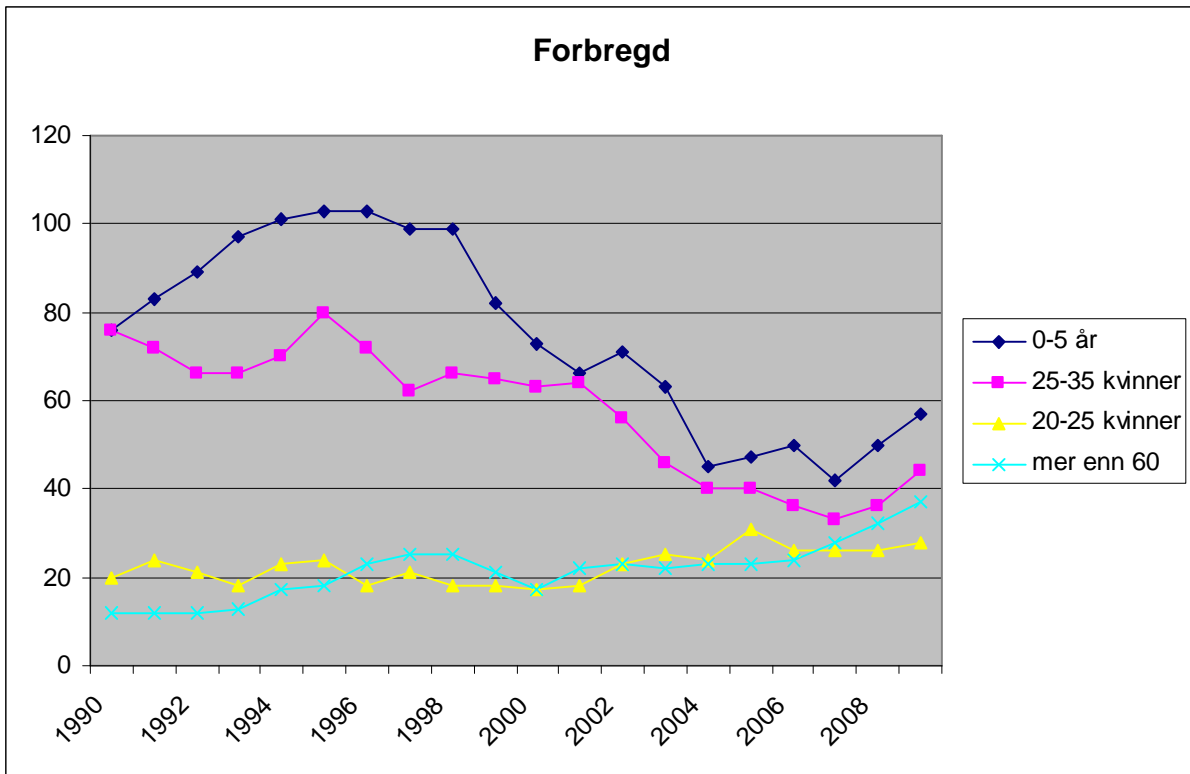
Gjennomsnittsalderen i de forskjellige grunnkretsene forandres som følge av endret alderssammensetning. Det kan være interessant å studere utviklingen i gjennomsnittsalderen sammen med alderssammensetningen diskutert ovenfor.

Hva kan man forvente seg fram i tid? Etablering i slike boligfelt skjer ved innflytting i eksisterende boligmasse og nybygging. En indikasjon på framtidig barnetall kan derfor være

antall personer i aldersgruppen som ofte flytter fra etablerte boligfelt, som for eksempel pensjonister. Antall kvinner i aldersgruppen 25-35 år som bor i et etablert boligfelt er naturligvis også en indikasjon på dette. Vi kan etterprøve dette:

I disse to figurene ser vi på to store boligfelt. Ett i hver kommune. Sammenhengen mellom fertile kvinner og barnetall er naturligvis sterk. For å si noe om anslag for tiden framover når det gjelder barnetall i disse feltene, kan man på kort sikt si noe ut fra antall kvinner i alderen 25-35, som vi antar er de som hovedsaklig produserer nye barn. Samtidig kan vi forsøke å si noe om hva som bestemmer nyetablering i boligfelt. Hva som gjør at det bosetter seg familier med barn eller i alderen som får barn. Et boligfelt vil få et naturlig toppunkt i barnetall etter en kort periode etter nyetablering, omtrent 10-15 år. Dette toppunktet nås sjelden senere men man vil oppnå mindre svingninger. Aldersgruppen av kvinner under 25-35, for eksempel 20-25, kan være en indikator på dette. Samtidig kan vi si noe om antallet eldre i boligfeltet. For eksempel antall personer i aldersgruppen over 60 år. Når antallet i denne aldersgruppen blir høyt er sannsynligheten for utskifting i boligfeltet større. Som tidligere i analysen har vi sett at eldre personer har en tendens til å flytte mot sentrum. Spørsmålet er om når dette begynner å virke. For eksempel i Momarka+Høgberget, har denne en positiv tendens, og det er ingen tegn til reduksjon. Det er imidlertid sikkert at på ett eller annet tidspunkt vil denne gruppen flytte på seg og relativt nye hus vil stå ledig. Dette er den første "utskiftningsrunden" i boligfeltet Momarka, og man kan dermed vente seg at man vil få en økning i barnetallet. På Høgberget er derimot situasjonen noe annerledes. Disse har en økning i barnetall, og det er på grunn av Høgberget at feltet som helhet ikke har opplevd en reduksjon i barnetallet. Disse to delene av feltet følger dermed forskjellig syklus. Aldersgruppen kvinner 20-25 år har også en økning i Momarka+Høgberget og dette vil naturligvis ha en positiv effekt på fødselstall i feltet i tiden framover. Oppsummert kan man vente at barnetallet får en oppsving i tiden framover. Men det er usikkert når denne effekten slår inn. Nedgangen kan i det minste tenkes å stoppe.

Forbregd har hatt en mer negativ utvikling i barnetall de siste i perioden. Det kan imidlertid se ut til at en bunn er nådd her, og de siste årene har tallet økt. Dette har sammenheng med at antallet kvinner i den aktuelle alderen øker. Vi har samme tendens her med økt antall personer over 60 år, noe som kan tyde på at en utskifting kan nærme seg. Ved å sammenligne med andre felt kan det tenkes at man går inn i en periode hvor antallet barn i feltet vil holde seg noenlunde stabilt. Utbyggingen på Leinsmoen bidrar i at en økning i barnetallet kan være like rundt hjørnet. Det er også muligheter for ytterligere utbygging på lang sikt i området.

Det følger et vedlegg til analysen med flere figurer fra andre felt i kommunene.

3. Befolkningsframskrivninger.

Mer interessant enn befolkningssammensetningen i dag, er hvordan vi venter at befolkningen skal utvikle seg framover. Det er statistiske beregninger som ligger til grunn for framtidige befolkningsframskrivninger. SSB gjør slike beregninger basert på nasjonal vekst, aldring, innvandring og flytting. Noen modeller presenteres her. Disse må igjen ses i sammenheng med den utviklingen som er presentert på grunnkrets nivå.

Verdal:

ÅRSTALL	2009	2010	2015	2020	2025	2030	Endring
BEFOLKNING							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	14221	14356	14931	15470	15998	16472	15,8 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	14212	14332	14720	14909	15120	15193	6,9 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	14241	14397	15197	15988	16841	17653	24 %
0-5 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	1096	1074	1095	1144	1184	1187	8,3 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	1093	1065	1007	937	932	920	-15,8 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	1099	1084	1187	1293	1361	1388	26,3 %
6-12 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	1357	1366	1312	1333	1367	1426	5,1 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	1357	1364	1300	1249	1152	1125	-17,1 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	1359	1368	1332	1424	1552	1646	21,2 %
13-15 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	603	620	590	571	585	597	-0,1 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	603	619	586	563	545	503	-16,6 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	603	622	594	584	631	689	14,3 %
16-66 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	9426	9517	9692	9737	9812	9926	5,3 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	9422	9512	9618	9576	9539	9463	0,4 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	9435	9532	9784	9938	10141	10443	10,6 %
67-79 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	1097	1150	1665	2090	2268	2202	100,1 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	1096	1147	1654	2063	2225	2143	95,5 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	1098	1155	1683	2119	2319	2260	105,8 %
80-89 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	541	525	458	484	677	1004	85,6 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	539	523	444	463	639	935	73,5 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	544	531	472	493	720	1080	98,5 %
90+ år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	101	104	119	111	105	122	20,8 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	102	102	111	100	88	104	2 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	103	105	127	122	117	147	42,7 %

Det vi ser ut fra denne tabellen er at befolkningen i Verdal antas å øke. Særlig er det eldregruppene som øker. Her ligger det an til en dobling i flere grupper. Dette er sikrere tall, i og med at disse tar utgangspunkt i de personene som bor innen kommunens grenser i dag. Kun innflytting og aldring er variable faktorer her. Som vi har sett tidligere har utviklingen de siste tiårene vært forskjellig mellom grunnkretser. Utviklingen framover antas også å variere.

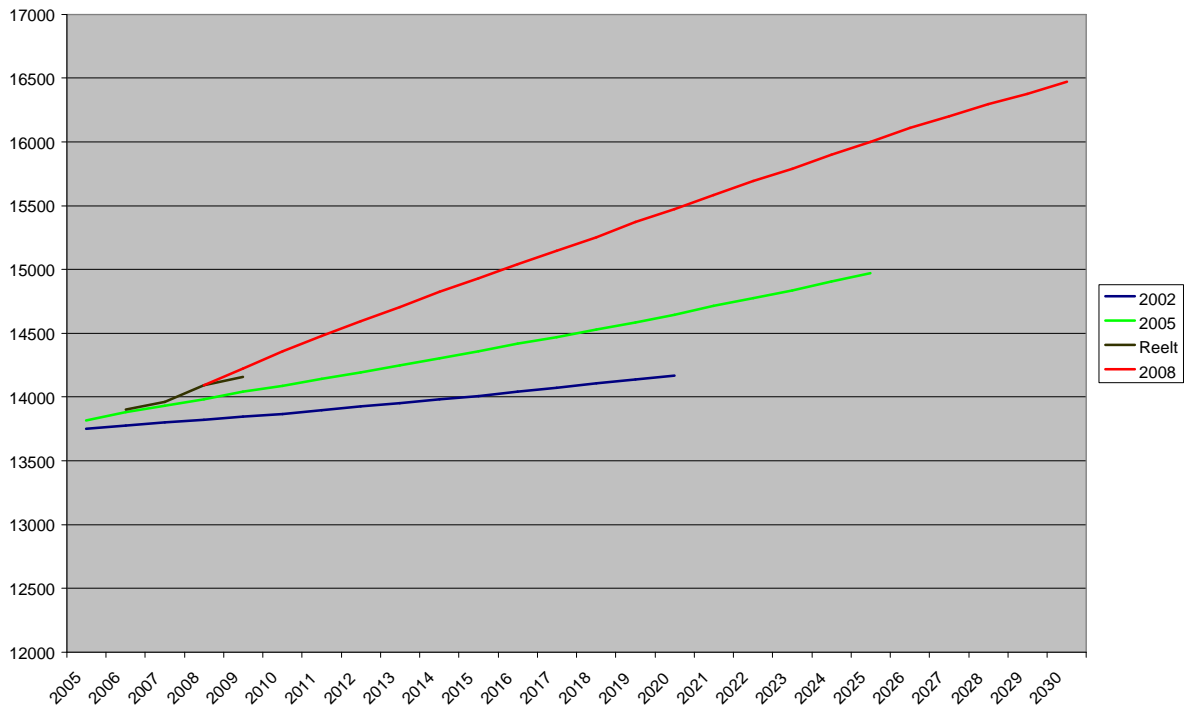
Levanger:

ÅRSTALL	2009	2010	2015	2020	2025	2030	Endring
BEFOLKNING							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	18554	18744	19644	20495	21287	22023	18,7 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	18546	18717	19363	19778	20098	20304	9,5 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	18573	18797	19961	21177	22439	23616	27,2 %
0-5 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	1432	1454	1503	1595	1621	1601	11,8 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	1429	1443	1378	1307	1278	1243	-13 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	1437	1468	1627	1797	1864	1867	29,9%
6-12 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	1733	1670	1755	1827	1923	1988	14,7 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	1733	1670	1739	1711	1621	1568	-9,5 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	1733	1672	1778	1954	2176	2292	32,3 %
13-15 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	804	845	763	805	811	854	6,2 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	804	845	757	792	754	711	-11,6 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	806	772	772	821	874	972	20,6 %
16-66 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	12181	12331	12782	12963	13119	13352	9,6 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	12180	12323	12682	12738	12751	12741	4,6 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	12193	12360	12903	13219	13576	14064	15,3 %
67-79 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	1588	1633	2037	2462	2785	2897	82,4 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	1588	1630	2021	2428	2732	2823	77,7 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	1589	1634	2050	2496	2841	2975	87,2 %
80-89 år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	691	685	657	689	875	1155	67,1 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	690	679	642	660	826	1071	55,2 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	691	689	676	721	927	1242	79,7 %
90+ år							
Middels nasjonal vekst (MMMM)	125	126	147	154	153	176	40,1 %
Lav nasjonal vekst (LLML)	122	127	144	142	136	147	20,5 %
Høy nasjonal vekst (HHMH)	124	129	155	169	181	204	64,6 %

Hvilken framskrivningsmetode som er mest realistisk, er et komplekst bilde. Det varierer hovedsaklig med nettoinnflytting til kommunen og fødselstall, og det er flere faktorer som spiller en rolle i dette. Gjennomsnittlig levealder varierer ikke særlig mye sett hele kommunen under ett, og vil ikke medføre store endringer i befolkningen. Antall i denne befolkningsgruppen er også mer forutsigbart, da denne gruppen er mindre mobil enn yngre aldersgrupper. De eldste flytter hovedsaklig innenfor kommunegrensene. Dersom vi ser på utviklingen i Levanger Kommune og Verdal kommune de siste årene har vi vokst mer enn hva prognosen under middels nasjonal vekst tilsier. Veksten de siste årene har derfor bidratt til å oppjustere denne prognosen. I figuren under ser vi utviklingen i Verdal. Den blå linja viser framskrivningsprognosen fra 2002. Utviklingen fra 2002 til 2005 førte imidlertid til at

framskrivingsprognosen ble oppjustert. 2008-prognosen ble igjen kraftig oppjustert. Den svarte korte linja viser reell utvikling i perioden, og vi ser at utviklingen fram til 2009 ikke har vært like positiv som prognosen fra 2008. Denne prognosen er MMMM, og veldig offensiv. Den tilsier et folketall på 16500 i 2030. Forskjellen mellom prognosen fra 2005 og 2008 er på nesten 1000 innbyggere i 2025. 2008-prognosene for lav nasjonal vekst ligger omtrent på samme nivå som 2005-prognosen for middels nasjonal vekst var.

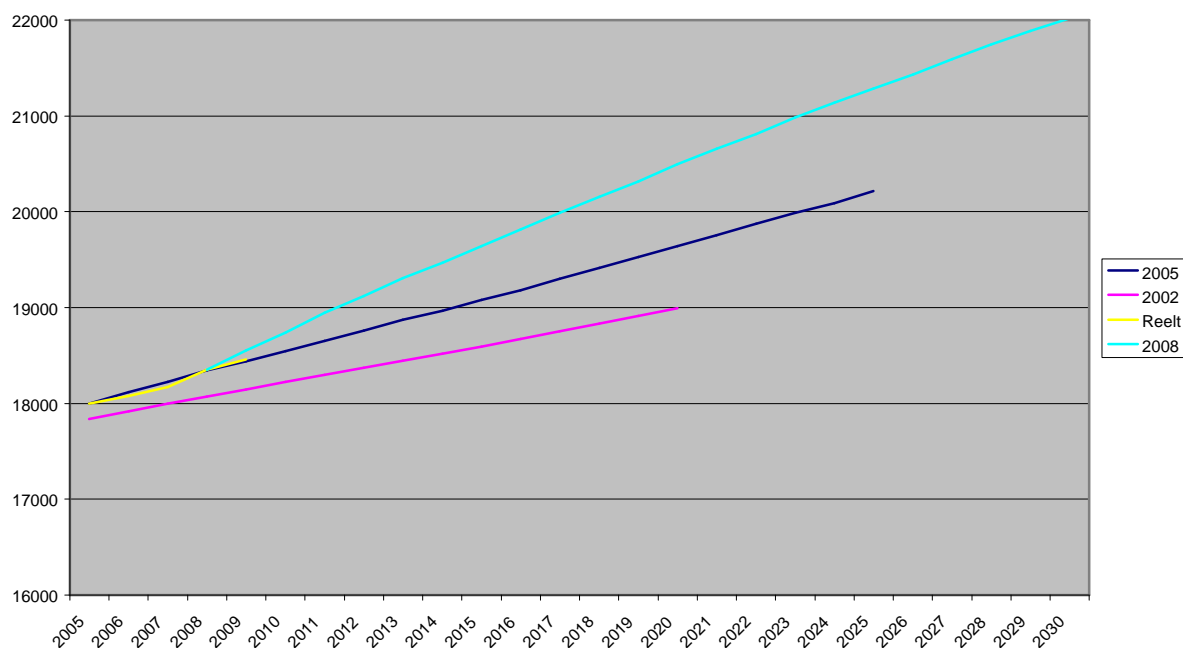
Verdal:

Den samme tendensen ser vi på Levanger. Prognosene har blitt gradvis oppjustert. Utviklingen til 2009 klarer ikke å holde følge med prognosen. Prognosen tilsier et folketall på 22000 i 2030. Forskjellen er også her på omtrent 1000 innbyggere i 2025. Prognosen er senere nedjustert, og ligger nærmere prognosen for 2005.

Levanger:

Prognoser Levanger

Nedenfor vises en tabell med utviklingen i de ulike aldersgruppene. Den tilser blant annet at prognosen fra 2005 har undervurdert utviklingen i fødselstall i begge kommuner. Den reelle veksten fram til 2009 har imidlertid ikke klart å følge opp prognosen fra 2008. Oppjusteringen skyldes både tilflytting og vekst i fødselstall.

Prognose	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2015	2020	2025
Verdal									
2002	13749	13776	13799	13823	13846	13869	14008	14170	*
2005	13815	13882	13929	13982	14040	14087	14361	14644	14970
Reell vekst		13900	13962	14094	14157				
2008				14094	14221	14356	14931	15470	15998
Levanger									
2002	17841	17920	17996	18073	18149	18225	18595	18995	*
2005	18001	18117	18225	18349	18440	18548	19083	19645	20216
Reell vekst	18001	18080	18173	18355	18464				
2008				18355	18554	18744	19644	20495	21287
0-5 år									
Verdal									
2002	1048	1030	1017	1004	995	987	962	976	
2005	1076	1065	1043	1045	1049	1021	1016	1039	1073
Reell vekst		1065	1066	1082	1088				
2008				1082	1096	1074	1095	1144	1184
Levanger									
2002	1357	1359	1352	1344	1335	1328	1346	1388	
2005	1382	1383	1364	1365	1367	1372	1407	1464	1483

Reell vekst		1380	1397	1415	1419				
2008				1415	1432	1454	1503	1595	1621
6-15 år									
Verdal									
2002	2011	2006	1987	1968	1949	1930	1766	1695	
2005	2033	2034	2032	2020	1988	2010	1877	1805	1820
Reell vekst		2035	2022	1993	1962				
2008				1993	1960	1986	1902	1904	1952
Levanger									
2002	2674	2645	2611	2573	2540	2510	2384	2357	
2005	2687	2665	2656	2602	2575	2545	2473	2399	2667
Reell vekst	2687	2669	2631	2575	2518				
2008				2575	2537	2515	2518	2632	2734
67-79 år									
Verdal									
2002	1080	1064	1079	1094	1110	1125	1605	2023	
2005	1072	1062	1056	1048	1074	1129	1625	2030	2184
Reell vekst		1087	1076	1078	1099				
2008				1078	1097	1150	1665	2090	2268
Levanger									
2002	1531	1536	1554	1573	1591	1610	1961	2355	
2005	1543	1545	1538	1559	1594	1634	2007	2399	2667
Reell vekst	1543	1542	1539	1560	1597				
2008				1560	1588	1633	2037	2462	2785
80-89 år									
Verdal									
2002	559	559	552	544	535	528	449	465	
2005	568	562	562	556	553	531	448	467	657
Reell vekst		559	559	547	550				
2008				547	541	525	458	484	677
Levanger									
2002	655	652	652	651	651	650	654	671	
2005	665	670	669	683	670	666	662	687	859
Reell vekst	665	683	683	692	681				
2008				692	691	685	657	689	875
90+ år									
Verdal									
2002	82	91	93	96	98	100	126	118	
2005	82	92	93	102	102	96	120	109	99
Reell vekst		94	95	98	105				
2008				98	101	104	119	111	105
Levanger									
2002	115	121	125	129	133	137	142	155	
2005	93	101	104	109	117	126	137	149	155
Reell vekst	93	105	106	119	128				
2008				119	125	126	147	154	153

Vi ser at den reelle veksten i flere av kategoriene ga grunnlag for en oppjustering. Som nevnt er utviklingen fram til 2009 en del svakere enn MMMM prognose. Den er også en del svakere enn prognosen for lav nasjonal vekst. Dette gjelder begge kommuner. Og kommunene skal vokse kraftig de to neste årene for at denne prognosen skal fastholdes fra 2011. Det er på bakgrunn av dette mer sannsynlig at prognosen for lav nasjonal vekst vil inntreffe enn høy nasjonal vekst. I denne analysen er MMMM-prognose lagt til grunn. Man må imidlertid ha i bakhodet at denne prognosen er noe offensiv, og at en utvikling i underkant av denne prognosen er mer realistisk.

4. Boligtyper

Folke- og boligtellinger i 2001 gir utgangspunkt for å se på utviklingen i boligtyper over tid. Slike folke- og boligtellinger fant også sted i 1980 og 1990. I tillegg er det fremskaffet statistikk på ferdigstilte boliger siden 2001 og til og med mars 2009.

Boligtype (%)	Boliger i alt	Enebolig	Hus i kjede, rekkehus, vertikaldelt tomannsbolig	Horisontaldelt tomannsbolig eller bygg mindre enn 3 etasjer.	Blokk leiegård med mer enn 3 etasjer	Andre bygg
Verdal						
1980	4399	3139(71,4)	477(10,8)	242(5,5)	165(3,7)	66(1,5)
1990	5030	3850(76,5)	571(11,4)	339(6,7)	190(3,8)	79(1,6)
2001	5639	3991(70,1)	888(15,7)	398(7,1)	222(3,9)	140(2,5)
Bygd siden 1.1.2002	570	149(26)	54(9,5)	42(7,4)	333(58,4)	*
Levanger						
1980	5537	4112(74,3)	458(8,3)	373(6,7)	150(2,7)	114
1990	6296	4861(77,2)	716(11,4)	417(6,6)	225(3,6)	77
2001	7129	5508(77,3)	911(12,8)	398(5,6)	189(2,7)	123
Bygd siden 1.1.2002	645	275(42,6)	98(15,2)	14(2,2)	286(44,3)	*
Nord-Trøndelag						
1980	42873	32432(75,6)	3107(7,3)	2606(6,1)	880(2,1)	733(1,7)
1990	47983	38246(79,7)	4642(9,7)	2925(6,1)	1514(3,2)	657(1,4)
2001	52550	39748(75,6)	6354(12,1)	3306(6,3)	1653(3,1)	1489(2,8)
Norge/1000						
1980	15 23	805828(52,9)	163346(10,7)	132600(8,7)	272419(17,9)	26222(1,7)
1990	17 51	1018145(58,1)	250285(14,3)	129684(7,4)	328673(18,8)	24577(1,4)
2001	19 61	1119844(57,1)	248694(35,7)	166374(8,5)	360770(18,4)	65866(3,6)

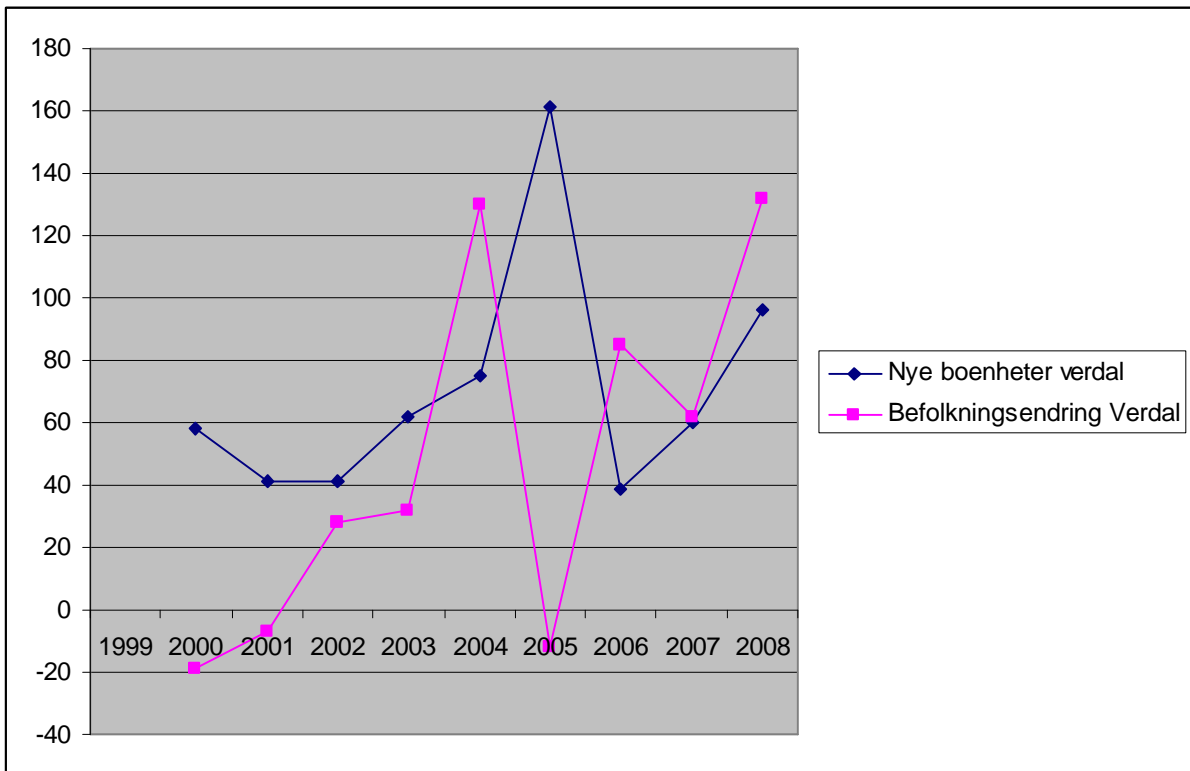

Hovedtyngden av boligene i begge kommuner er eneboliger. Andelen eneboliger er større i Levanger enn i Verdal. Levanger har en andel over gjennomsnittet for hele fylket. Andelen i Verdal ligger under denne snittverdien. I denne delen av landet er det en større andel eneboliger enn hva som er vanlig i resten av landet i gjennomsnitt. Levanger og Verdal kan regnes som gjennomsnittskommuner i fylket, men noen variasjoner er det riktignok. I tillegg til andelen eneboliger skiller Nord-Trøndelag seg fra resten av landet ved å ha lavere andel blokkleiligheter enn kommuner i Nord-Trøndelag. Det var imidlertid en dobling av antall blokkleiligheter i Nord-Trøndelag mellom 1980 og 2001. Verdal og Levanger bidro ikke i særlig stor grad til denne utviklingen. Etter 2001 har det imidlertid skjedd store endringer i denne kategorien.

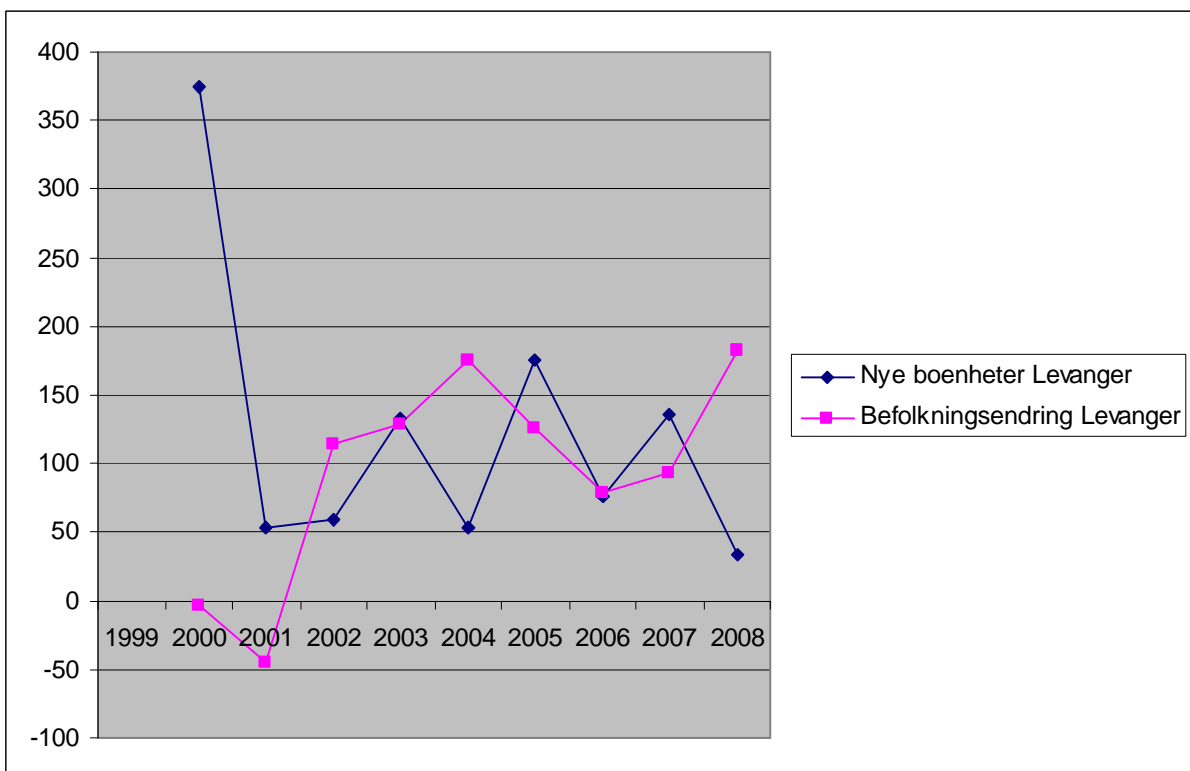
Det er derfor spennende å se utviklingen i det tiåret vi nå er inne i. Dersom vi ser på boliger som har blitt registrert etter 2001 (Fra 1.1.2002 til 11.3.2009), ser vi at det er endringer på gang i boligmassen. Andelen eneboliger som er ferdigstilt i perioden er 42,6 % i Levanger, mens andelen er 26 % i Verdal. I begge kommuner er det kategorien blokk, leiegård med mer enn 3 etasjer som har hatt en stor økning de siste årene. I Verdal står denne kategorien for nesten 60 % av alle nybygg. For Levangers del er denne andelen 44,3 %. Disse tallene står i sterk kontrast til boligmassen før 2001. I begge kommunene utgjør de siste års nybygging en mer enn dobling i denne kategorien. Og sammenligner vi med resten av landet er det mere å gå på når det gjelder denne type boligmasse.

Boligbehovet framover kan tenkes å følge noenlunde den samme utviklingen som de siste år. Ved folke- og boligtellingsen i 2001 var det 2,5 personer bosatt per bolig. Ut fra befolkningsprognosene til SSB, tilsier en befolkningsøkning på 2140 fram til 2020 i Levanger og 1376 på Verdal, et boligbehov på 856 nye boliger på Levanger, og 550 nye boliger i Verdal. Dette er ikke spesielt mye sammenlignet med byggingen siden 2002. Endringen i boligmassen de siste årene trenger ikke nødvendigvis ha noen betydning for dette tallet. Men dette sammen med økning i antall skilte og separerte og endring i demografiutvikling vil ikke bidra til at antall bosatte per boenhet øker. Sentraliseringen som har foregått blant eldre tilsier også på bakgrunn av demografiutviklingen en fortsatt opptrapping av boenheter i sentrum, fortrinnsvis mindre boenheter som leiligheter. Alt dette taler i retning av at utviklingen i boligtyper som vi har sett de siste årene vil fortsette. Befolkningsprognosen MMMM 2008 er offensiv og utviklingen siste år har ikke holdt følge med prognosen. Dette trekker isolert sett i motsatt retning. Det er effekter her som trekker i hver sin retning. Tallene presentert her kan derfor godt benyttes som et utgangspunkt for framtidig boligplanlegging. Utviklingen de siste år har også vært ganske klar når det gjelder geografisk beliggenhet.

Bygging av nye boliger antas å være nært knyttet til befolkningsutviklingen i kommunen. Det er to innfallsvinkler til dette. For det første må kommunen ha tomter disponible for at boligbygging skal skje. Kommunen bidrar på denne måten til befolkningsøkning. På den andre siden kan man si at det bygges boliger fordi det skjer innflytting. Det kan da diskuteres om disse hadde kommet uansett hvilken innsats kommunen hadde lagt inn.

Det vi ser av figuren ovenfor er at boligbyggingen naturligvis følger befolkningsutviklingen. Befolkningsutviklingen er noe i forkant av utviklingen i ferdigstilte boenheter. Vi ser også en sammenheng for Levanger, selv om denne ikke er like klar.

5. Pendlestrømmer

Verdal og Levanger kommuner ses på som et felles bo - og arbeidsmarked. Tabellen nedenfor viser pendlestrømmer i de to kommunene. Den viser for det første hvor mange som arbeider i kommunene og som pendler ut og inn fordelt på kjønn. I tillegg viser den spesifikt hvor mange som pendler mellom Verdal og Levanger. Pendlestrømmen mellom disse to kommunene utgjør en vesentlig andel av den totale pendlingsstrømmen ut og inn av kommunene. For eksempel pendlestrømmen ut av Verdal, hvor halvparten pendler til Levanger. Over 1100 personer bor i Verdal og jobber i Levanger. Tallet har også økt de siste årene fra 881 i 2000. Antallet motsatt vei er noe mindre, 684 personer bor i Levanger og jobber i Verdal. Dette er mer enn en fjerdedel av den totale pendlingsstrømmen ut av Levanger. Den korte avstanden og markedssammensetningen bidrar til dette. Med store og små industribedrifter, Sykehuset Levanger og relativt store offentlige organisasjoner utfyller arbeidsmarkedene i de to kommunene hverandre godt. Antallet som pendler ut og inn i Levanger er nesten like mange. I Verdal er det flere sysselsatte som pendler ut enn som pendler inn.

Med disse tallene i bakhodet kan det argumenteres for å utnytte arealet mellom de to kommunene. Boligområdene på sørsiden av Verdal, kan være et godt alternativ til bosetting på Levanger for enkelte, og boområder på nordsiden av Levanger kan være et godt alternativ for bosetting i Verdal for andre. Dette er en av flere faktorer som bør bære med i en vurdering av utbygging av områder, eller fortetting i aktuelle boområder.

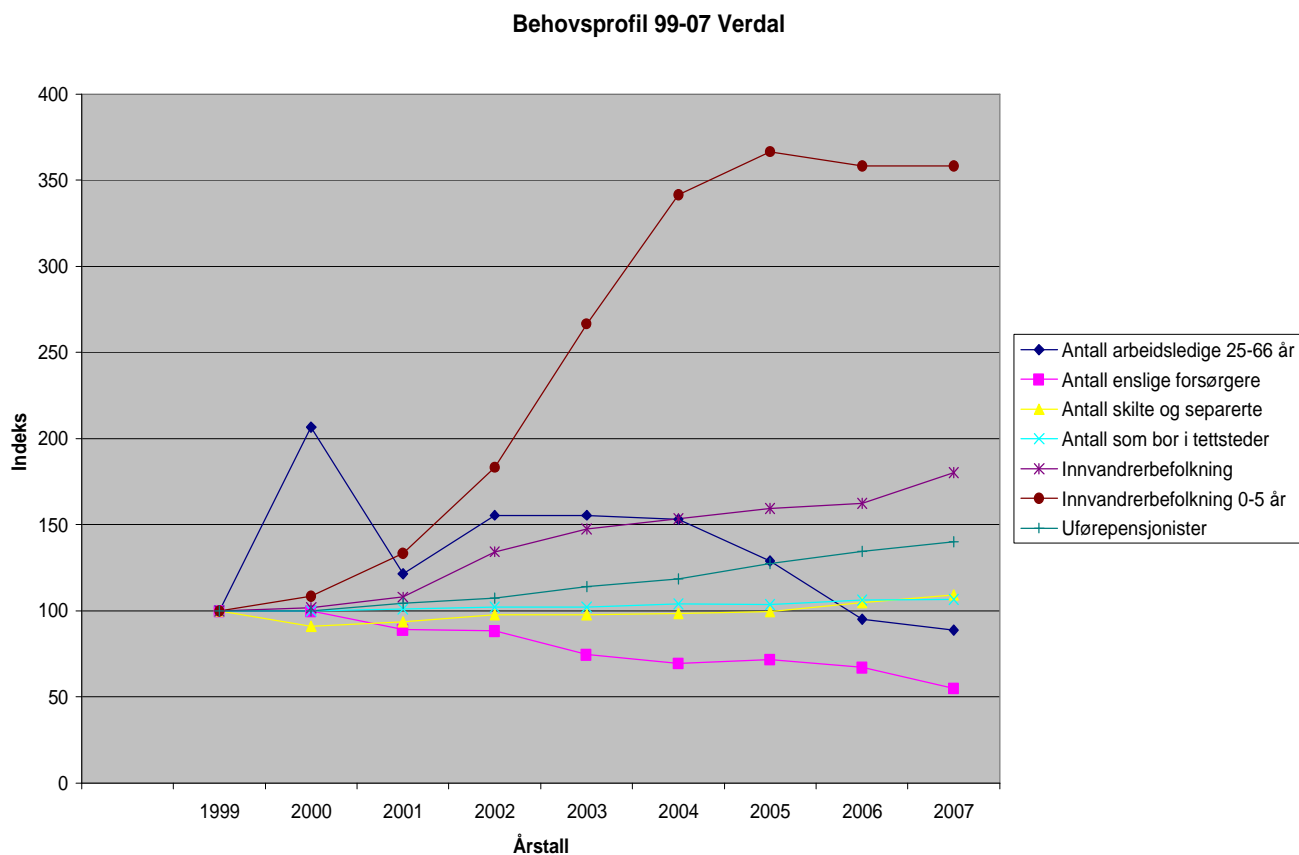
VERDAL	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Sysselsatte bosatt	6082	6383	6320	6463	6468	6533(6561)	6815	7085
Sysselsatte med arbeidssted i Verdal	5279	5701	5840	5589	5695	5741(5776)	6088	6382
Menn som pendler inn	871	1009	972	941	994	1041(1044)	1162	1214
Kvinner som pendler inn	288	306	312	319	357	379(382)	428	456
Menn som pendler ut	1045	1055	1106	1123	1115	1163(1163)	1229	1256
Kvinner som pendler ut	917	942	1018	1011	1009	1049(1048)	1088	1117
Sysselsatte som pendler til Levanger	881	894	1008	1040	1050	1023(1026)	1078	1101
LEVANGER								
Sysselsatte bosatt	8245	8444	8469	8533	8649	8592(8637)	8929	9334
Sysselsatte med arbeidssted i Levanger	8270	8159	8432	8576	8697	8494(8528)	8766	9092
Menn som pendler inn	816	800	863	921	940	951(952)	994	968
Kvinner som pendler inn	1006	992	1121	1163	1199	1210(1212)	1277	1408
Menn som pendler ut	1190	1395	1327	1351	1395	1508(1512)	1595	1688
Kvinner som pendler ut	607	682	694	694	696	751(761)	839	930
Sysselsatte som pendler til Verdal	495	571	530	517	535	573(574)	653	684

6. Tjenestetilbud og infrastruktur.

Befolkningsutviklingen og endringer i boligmasse må ses i sammenheng med kommunens infrastruktur, og strukturen på det tjenestetilbudet kommunen har. Kommunen yter flere typer tjenester, men størsteparten dreier seg om oppvekst og pleie og omsorg.

6.1 Behovsprofil.

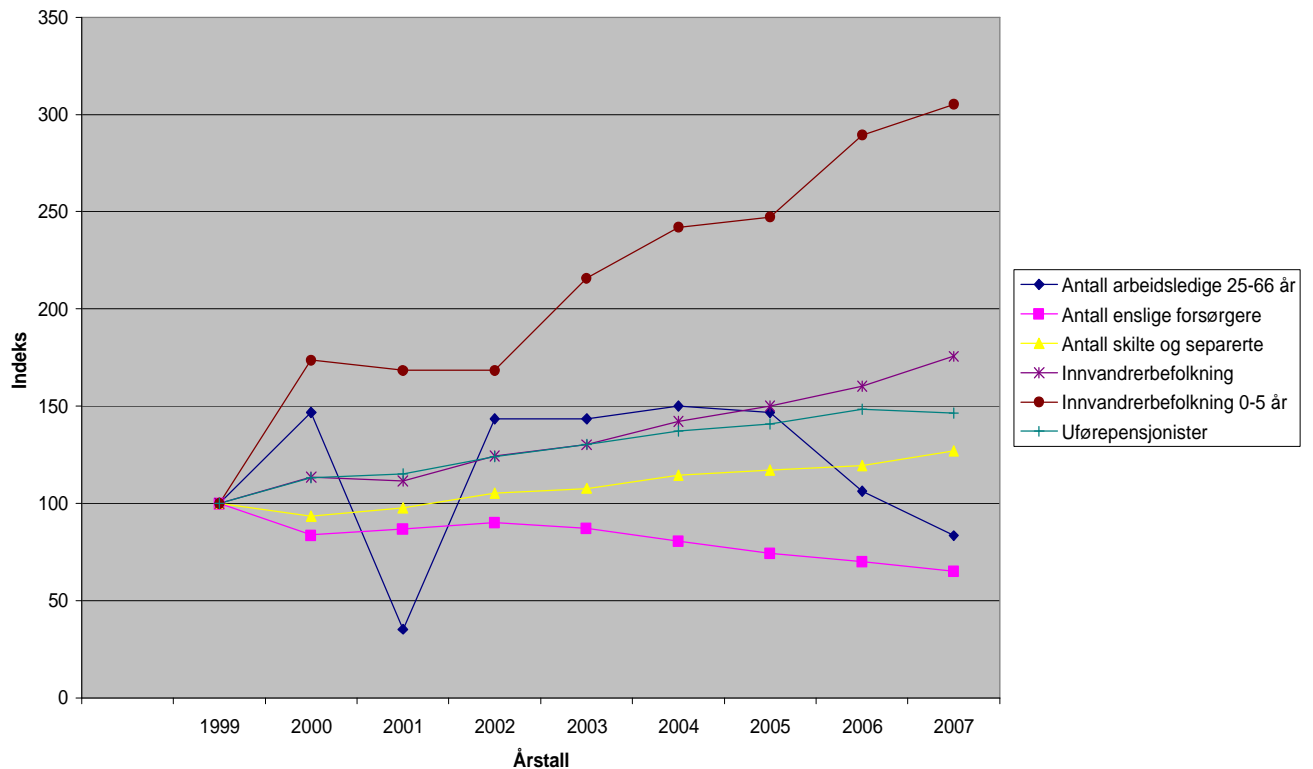
Det er flere forhold enn befolkningsvekst som bestemmer behovet som eksisterer til kommunens tjenester, og også boligbehovet i en kommune. SSB's behovsprofil forteller noe om utviklingen i befolkningskategorier i kommunene. Det er noen variabler hvor man kan se en utvikling i en eller annen retning, mens man i andre tilfeller observerer variabler som varierer i begge fortegn som for eksempel konjunkturer o.l. Viktige variabler kan for eksempel være alderssammensetning i befolkningen som vi har presentert tidligere. Andre variabler presenteres i figuren.

For begge kommuner ser vi at arbeidsledigheten går opp og ned avhengig av de nasjonale og lokale konjunkturer. Utviklingen mellom Levanger og Verdal er også nokså lik. Den

variabelen som har hatt den bratteste utviklingen er økningen i innvandrerbefolkningen, særlig i aldersgruppen 0-5 år. Her har vi en mer enn tredobling i begge kommuner. Den eneste variabelen som har hatt en klar negativ trend er antallet enslige forsørgere, mens antall skilte og separerte og antall uførepensjonister har økt i denne 9årsperioden. Trenden er derfor klar. Vi får stadig flere innvandrere, skilte og separerte og uførepensjonister i Levanger og Verdal kommuner. Dette er grupper som kan tenkes å gi kommunenes økte kostnader. Innvandrerguppen gir for eksempel utfordringer i skolen. Innvandrere må samtidig ses på som en ressurs for kommunen, som man må benytte bedre.

Behovsprofil 99-07 Levanger

De to hovedområdene for kommunale tjenester er oppvekst og pleie og omsorg. Det gjelder skoler, barnehager, pleieinstitusjoner og hjemmetjenester. Befolkningsutviklingen og boligutbyggingen må derfor ses i sammenheng med denne typen infrastruktur, så lenge det lar seg gjøre. Skole- og barnehagekapasitet og organisering av pleie og omsorgsdistrikt er viktige faktorer i diskusjonen. Dette gjelder begge veier. Befolkningsutvikling og boligutbygging får følger for skolekapasitet og omsorgsdistrikt. Og endringer i dette må tas med i framtidig planlegging innen disse sektorene. Det kan i mange tilfeller være enklere å gjøre endringer på dette enn å endre planer for boligutbygging. Befolkningsutvikling er ikke noe kommunen direkte har kontroll over. Indirekte kan kommunen påvirke bosettingen gjennom tilrettelegging av nye boliger. Men hovedtyngden av flytting skjer innen eksisterende boligmasse, og ikke nybygg, og derfor vanskelig å kontrollere.

6.2 Oppvekst

Den samlede kapasiteten ved barneskolene i begge kommuner er stor. Likevel varierer kapasiteten mellom skolekretsene. I Verdal skjer en endring av skolekretsene rundt Verdalsøra barneskole. Bygging av ny skole, bygd for to paralleller, samtidig med økt trykk på barnetall i kretsen de siste årene. Spørsmålet er her hva trenden er videre. Grunnkretsen Verdalsøra øst har hatt en veldig positiv utvikling i barnetall. Det er naturlig at denne utviklingen avtar, og at kurven etter hvert vil få en negativ helning. Levanger har også samlet sett god kapasitet ved skolene. Det bygges blant annet ny skole på Skogn med god kapasitet. Elevtallsutviklingen i kretsene har imidlertid endret seg my de siste 20 årene, som må være grunnlag for diskusjon når det gjelder kapasitet ved skolene.

For ungdomsskolene er det også endringer på gang i Verdal. Vuku ungdomsskole bygges for to paralleller, mens Verdalsøra ungdomsskole bygges for 5. Her skjer en endring i skolekrets. Elevgrunnlaget for ungdomsskolene er under dagens skolekrets for stort for to paralleller. Flere elever må dermed gå på Verdalsøra ungdomsskole. Det totale elevgrunnlaget i Verdal kommune samsvarer imidlertid med skolekapasiteten. Noe årskull vil imidlertid skape utfordringer. Levanger kommune har 5 ungdomsskoler, hvor 4 av disse er kombinerte barne- og ungdomsskoler. Flere av disse skolene har varierende elevtallsgrunnlag, og utsiktene framover tyder ikke på at elevtallet vil øke. Skolestrukturen må derfor ses i sammenheng med utviklingen i barnetall.

6.3 Pleie og omsorg

Likedan som skolestrukturen må ta inn over seg elevtallsutviklingen i kommunene, må pleie- og omsorg sektoren ta inn over seg bosettingsmønsteret blant eldre i kommunene. Relativt flere eldre bosetter seg i sentrale strøk, i forhold til i utkanten av kommunene. Dette gjelder i hovedsak mellom sentrumsområdene og boligområdene i utkanten, men også mellom sentrale strøk og områdene i rundt de enkelte bydelene, slik som i Skogn og Åsen slik vi har sett det tidligere i denne analysen. Dette har noe å si for organiseringen av pleie og omsorg distriktene. Det har noe å si for hvor tyngden av ressursene skal brukes.

6.4 Boligsosialt arbeid

Kommunale boliger er kun en liten del av den totale boligmassen i Verdal og Levanger kommuner, men likevel en viktig del for å gi et tilbud til vanskeligstilte personer i boligmarkedet. Kommunene har et ansvar for bosetting av vanskeligstilte personer, som av sosiale fysiske, psykiske eller andre problem ikke klarer å skaffe seg egen bolig eller beholde egen bolig.

I likhet med problemstillinger innen pleie og omsorg og oppvekst er det viktig å ha med seg det boligsosiale perspektivet i en slik boliganalyse. Utfordringene på dette området er å skape en spredt bosetting ut fra boligsosiale behov. Kommunene bør kunne ha et differensiert boligtilbud til vanskeligstilte i boligmarkedet. Boligene må ha en egnet beliggenhet, og ha en egnet standard for de ulike brukergruppene. Dagens boligmasse vil

ikke nødvendigvis være egnet til akkurat dette. Tilstrekkelig spredte, men sentrumsnære tomter er en viktig forutsetning for videreutvikling av den kommunale boligmassen. Opphoping av boliger for vanskeligstilte er uheldig og bør unngås.

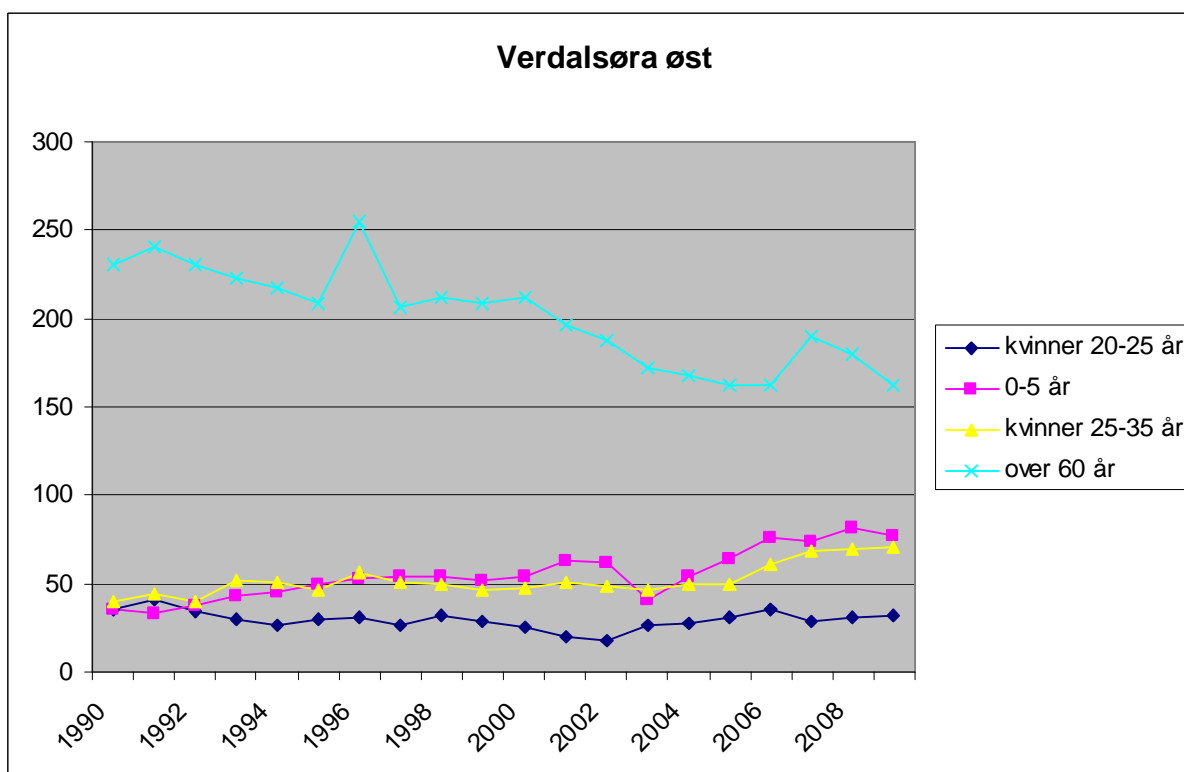
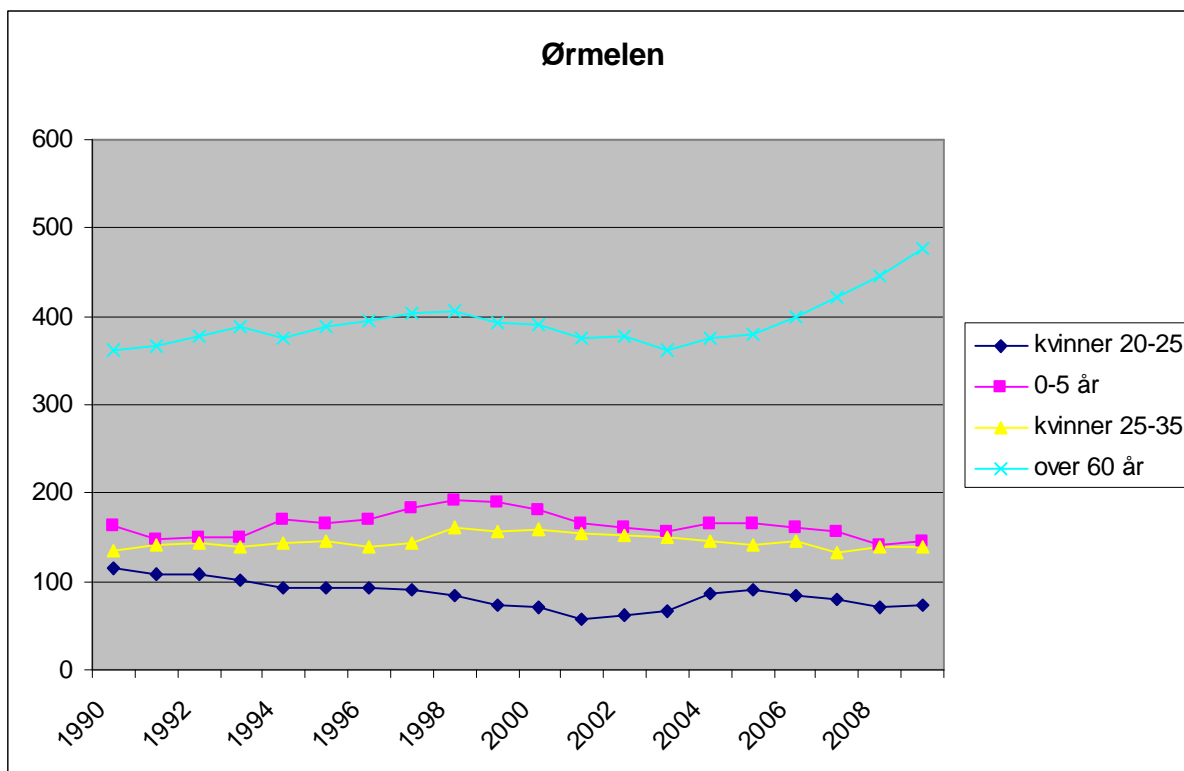
7. Oppsummering

Denne analysen har avdekket en del bosettings og forflyttingsmønstre, og ut fra dette er det meningen å kunne si noe om tiden som kommer. Historiske data, hovedsaklig fra 1990, sammen med overordnet framskriving av befolkningen mot 2030, er datakildene. I tillegg er det samlet inn en del data på boligtyper, fra boligtellingsene fram mot 2001 og kommunale data samlet inn etter dette.

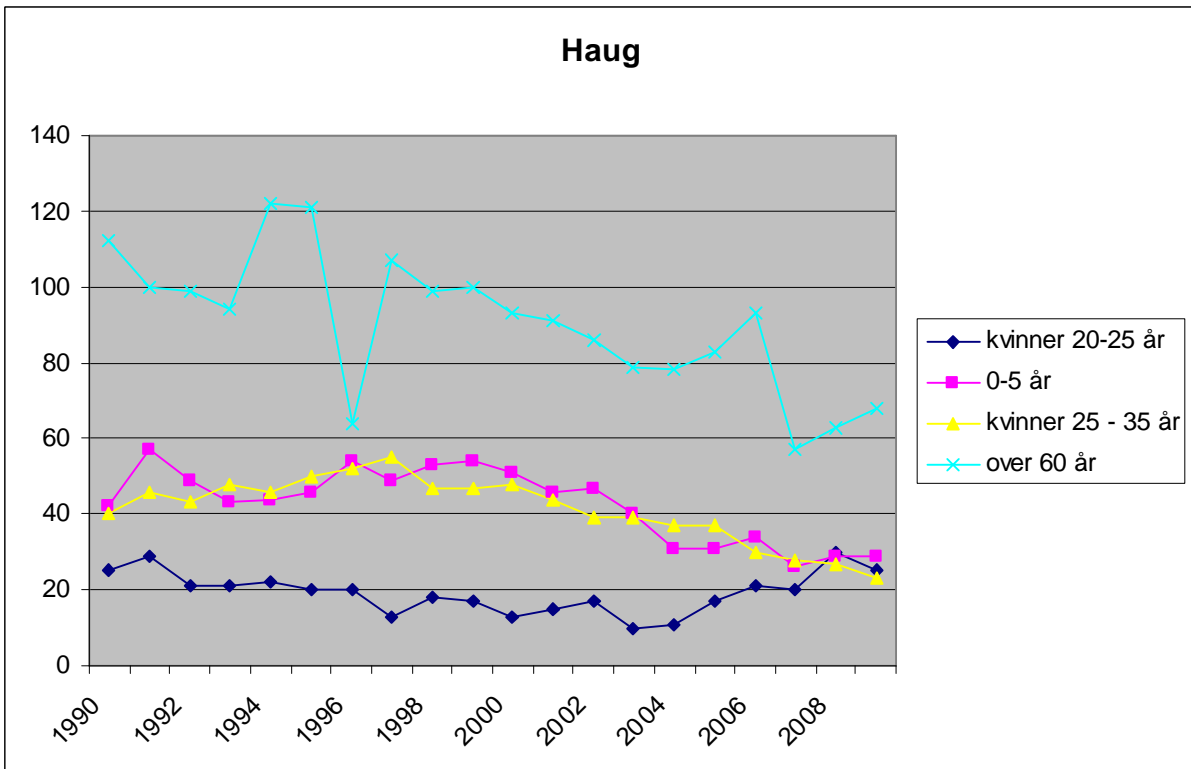
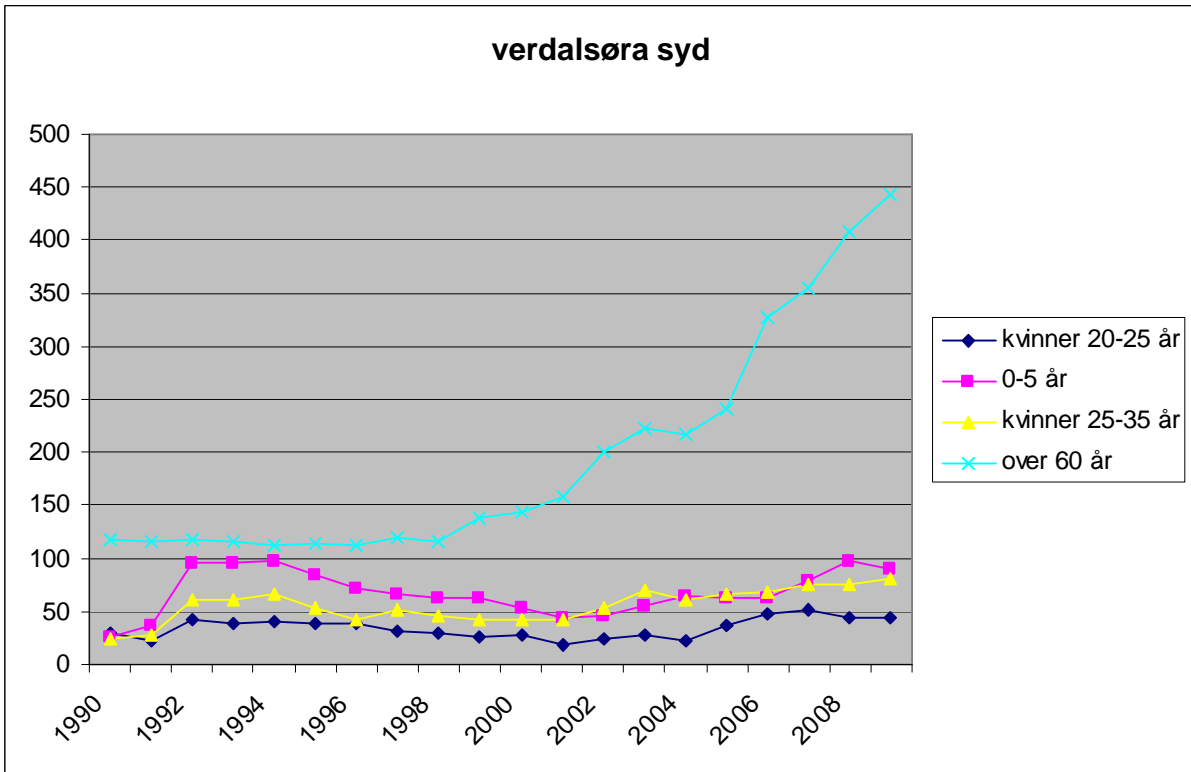
Det er avdekket at flere av de "nyere" boligfeltene har nådd sine toppunkt når det gjelder fødselstall, og at befolkningen i kretsene er i ferd med å bli eldre. Momarka og Forbregd har blitt trukket ut i denne analysen, men i vedlegget ser vi eksempler fra flere av de andre kretsene i begge kommuner.

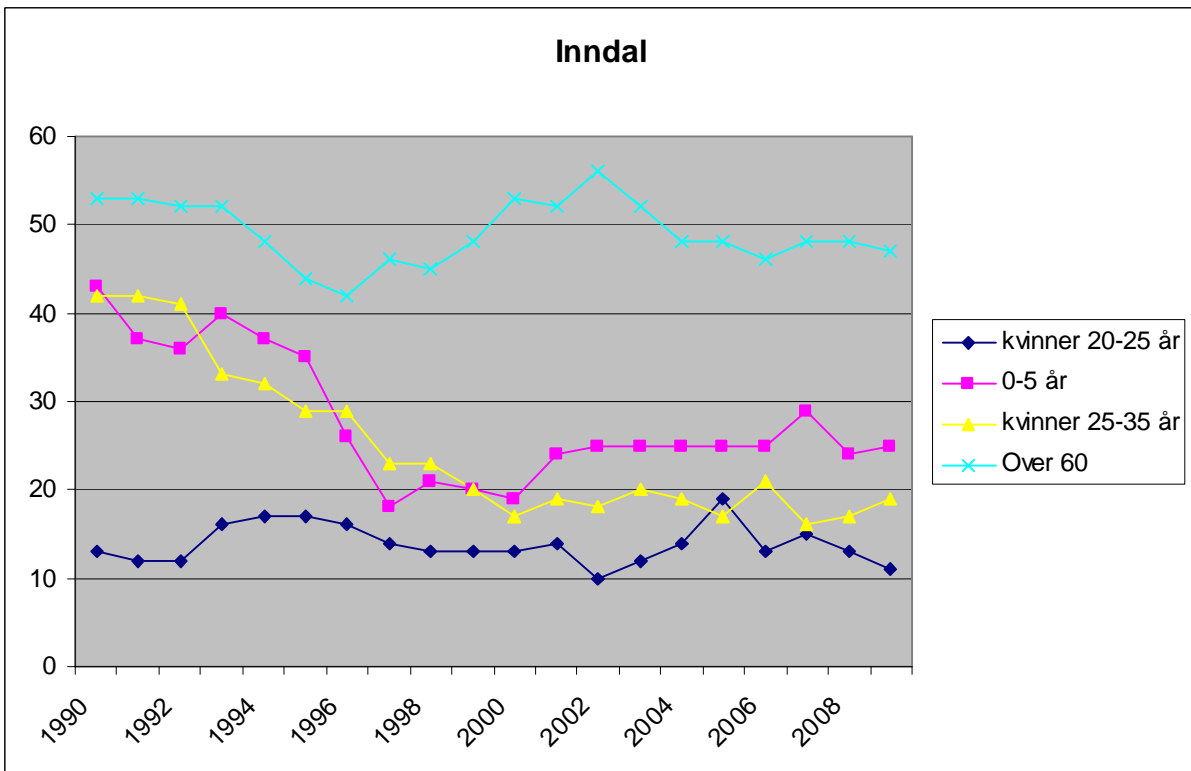
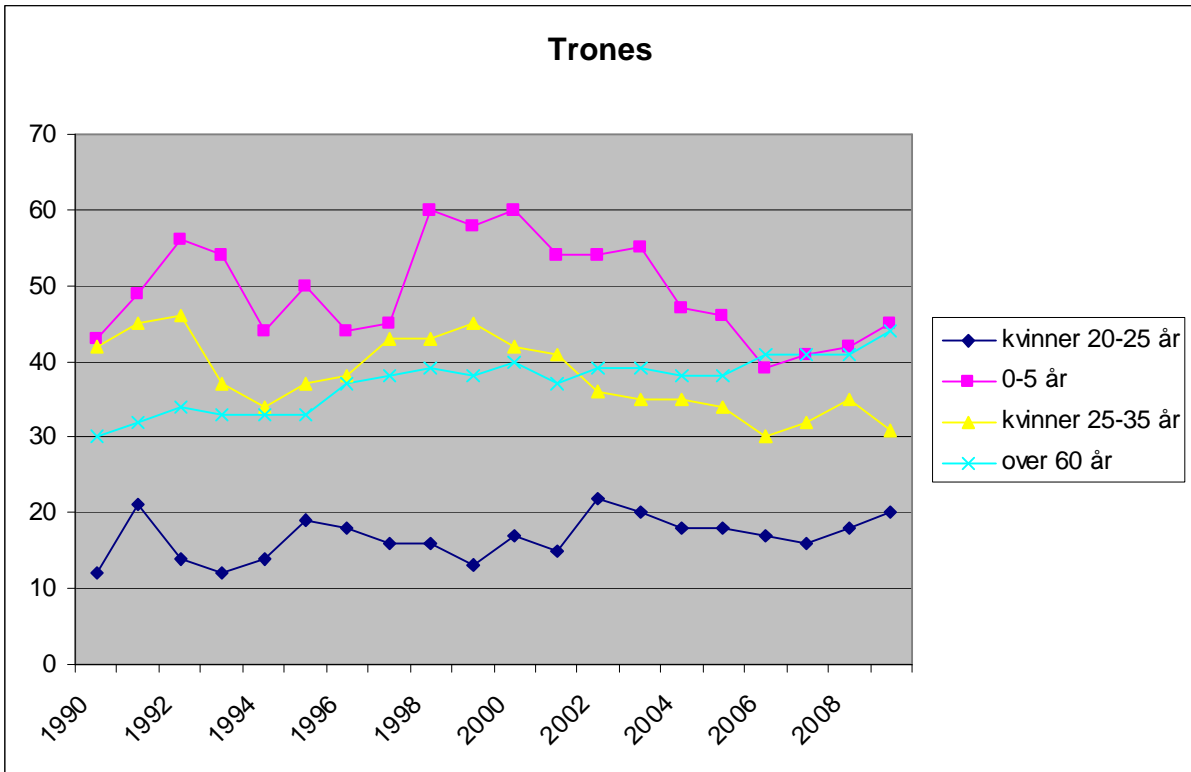
Boligmassen i kommunene har hatt en dramatisk endring de siste 7-8 årene. Boligmassen i kommunene har hovedsaklig vært preget av eneboliger og rekkehus, men byggingen de siste årene har gitt en dreining mot blokker og rekkehus i mer enn tre etasjer. Det er trolig demografiutvikling, sentralisering blant eldre, og økt antall skilte og separerte som driver denne utviklingen. Og det er ingenting som tyder på at denne utviklingen skal stoppe med det første. Demografiutviklingen tilsier en relativt mye høyere andel eldre i tiden som kommer, og dette tilsier mindre boenheter, som for eksempel blokkleiligheter.

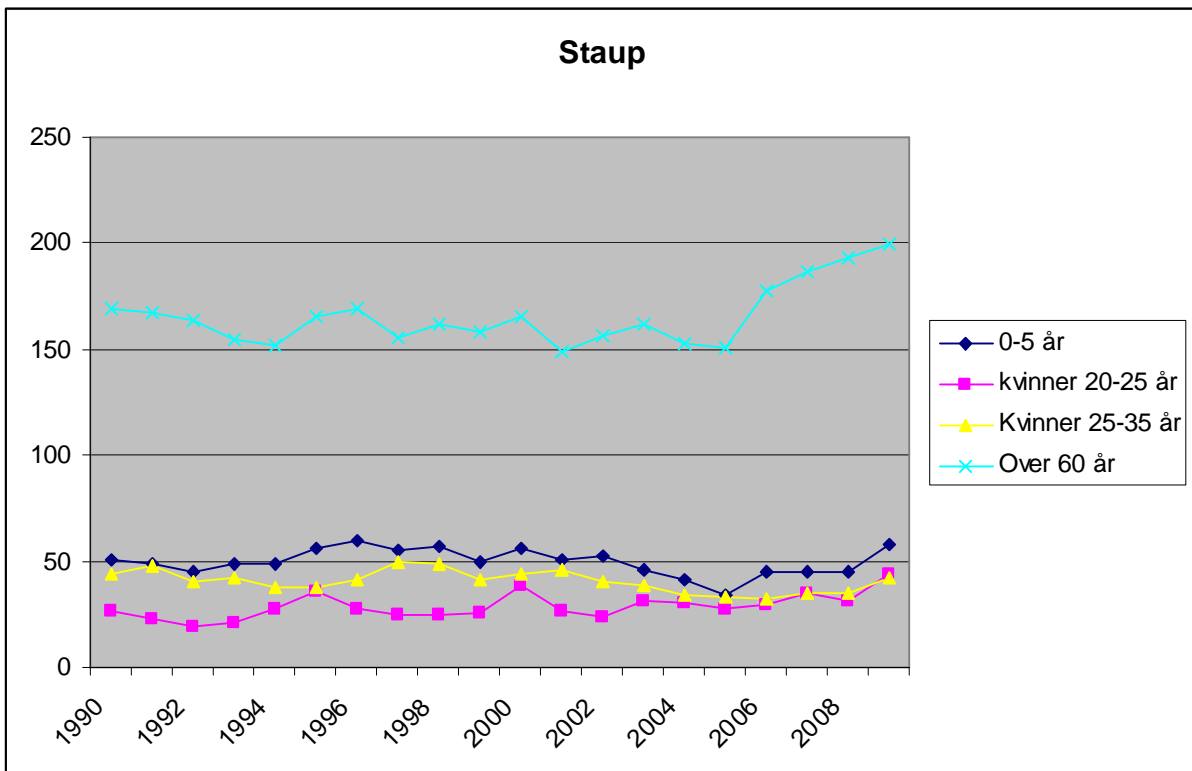
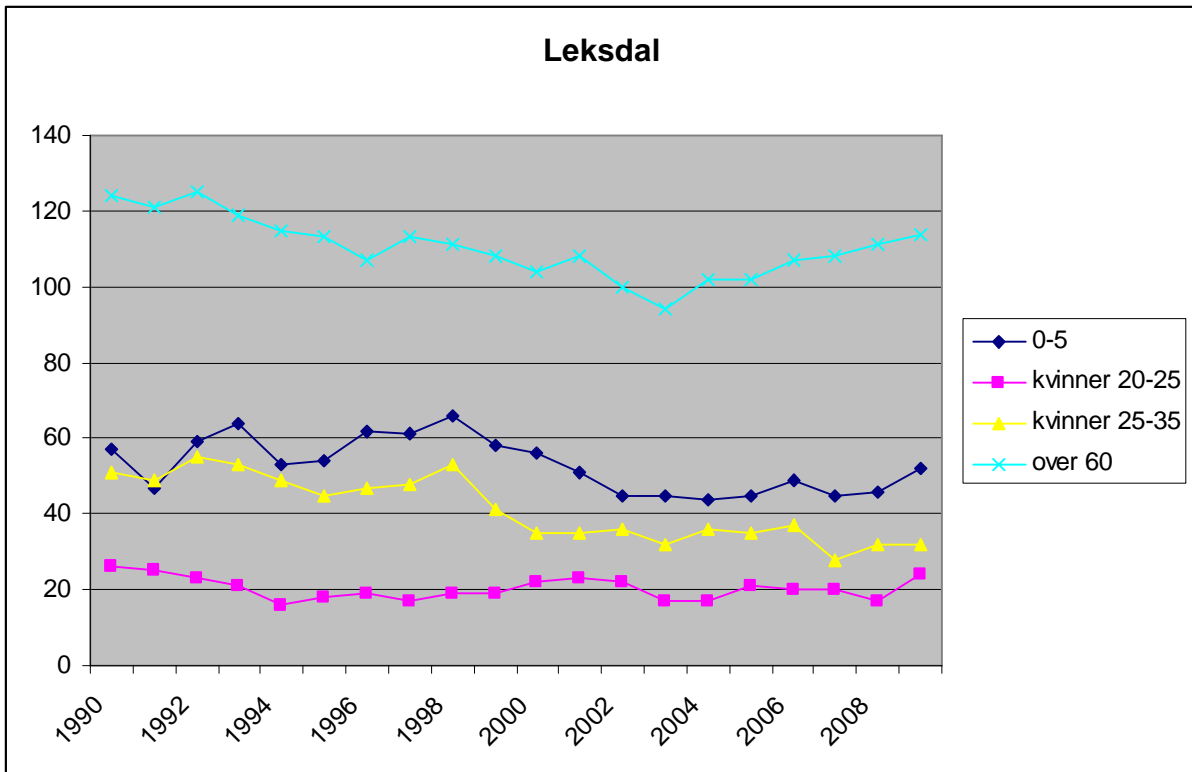
Vedlegg

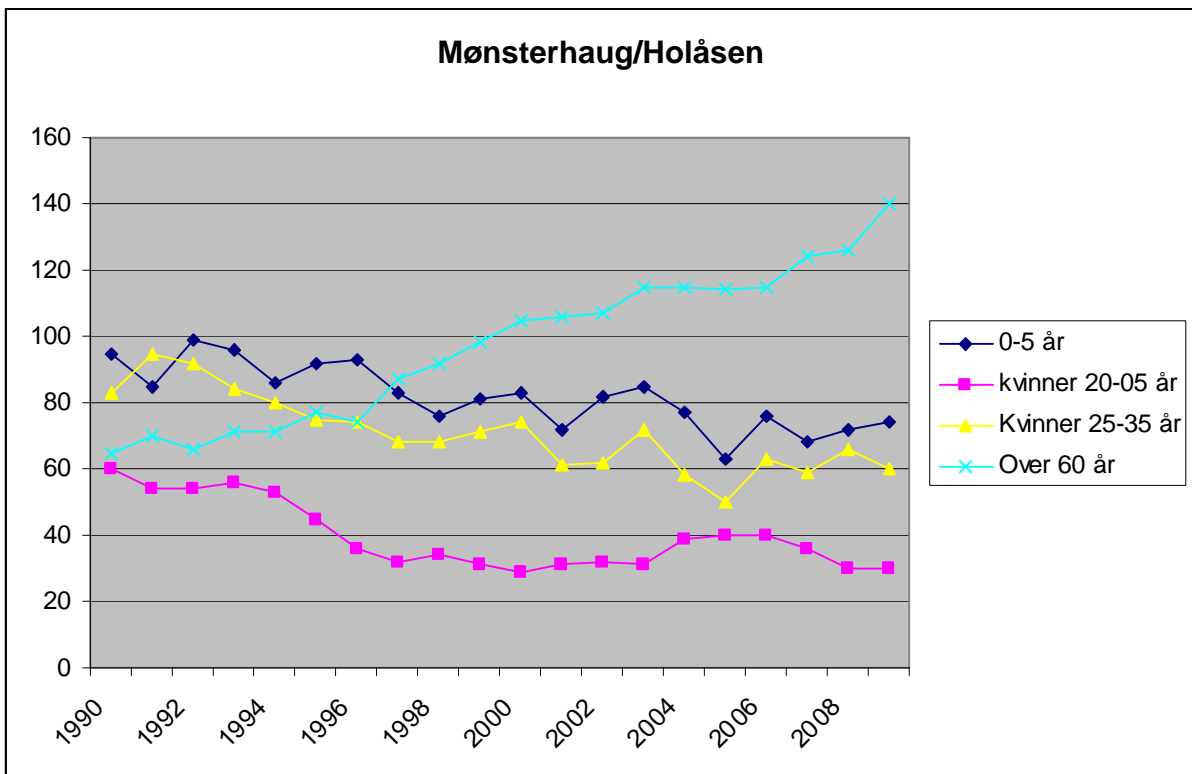
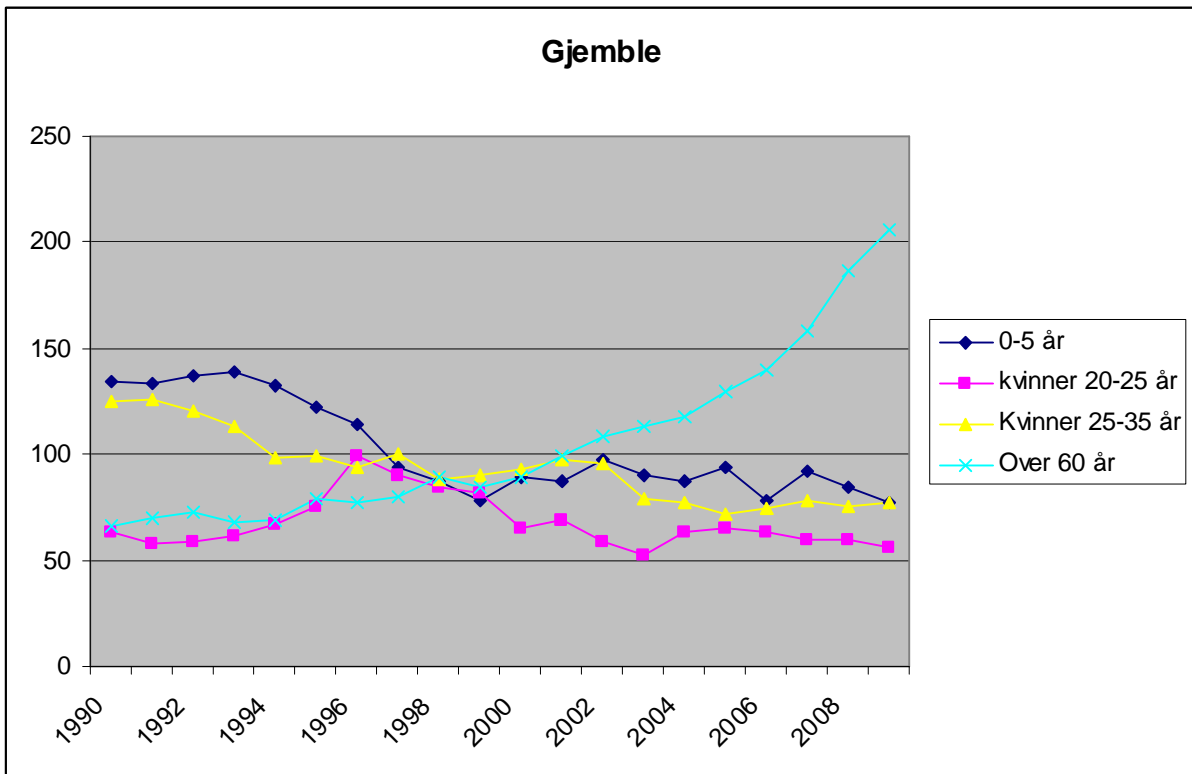

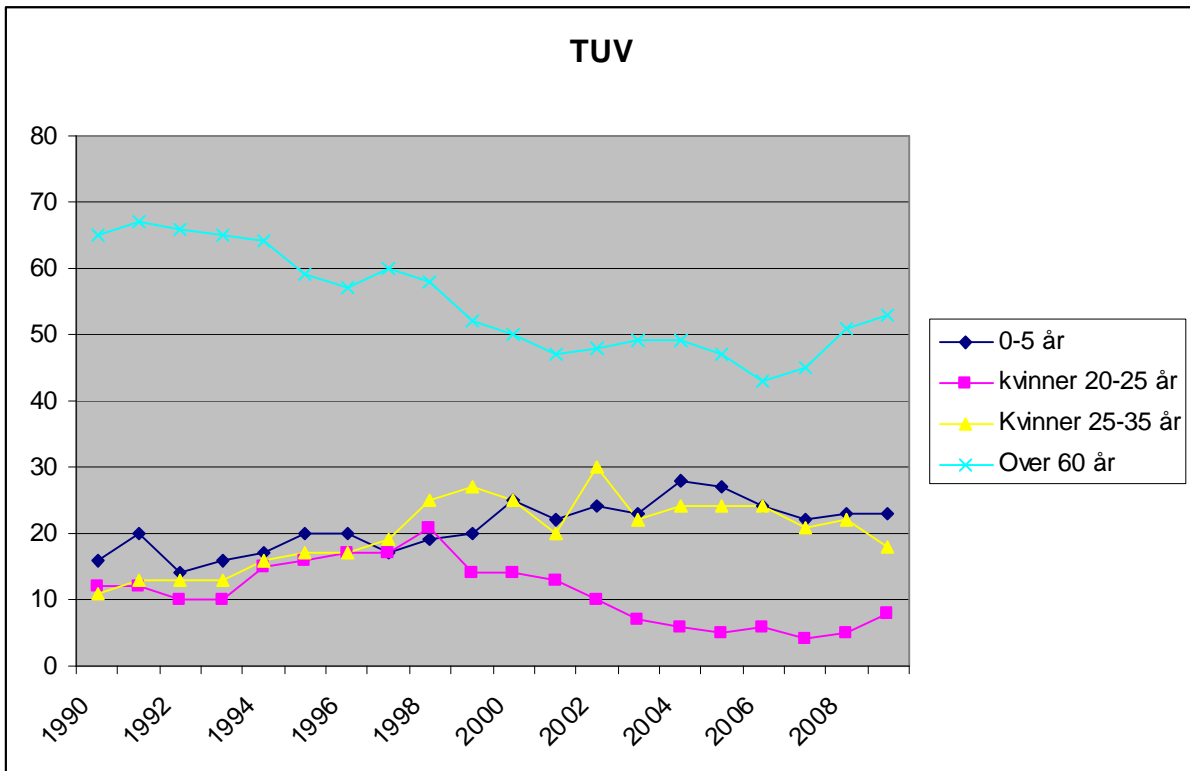
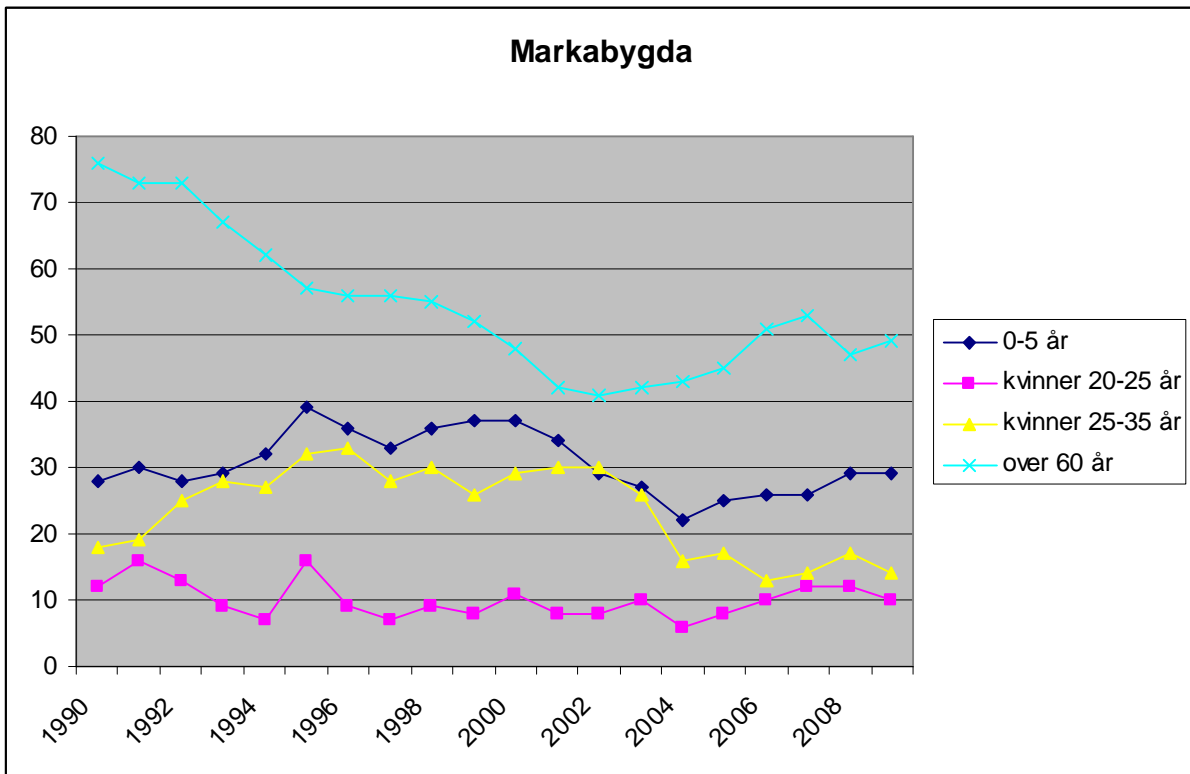

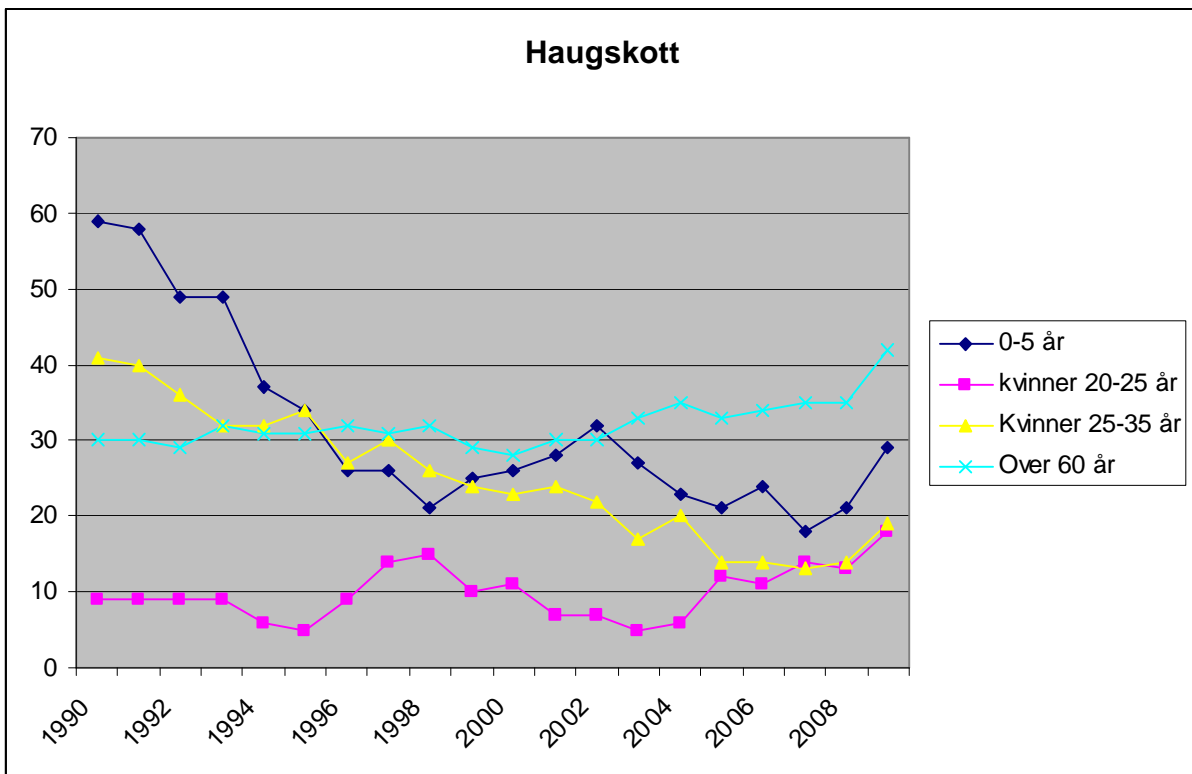
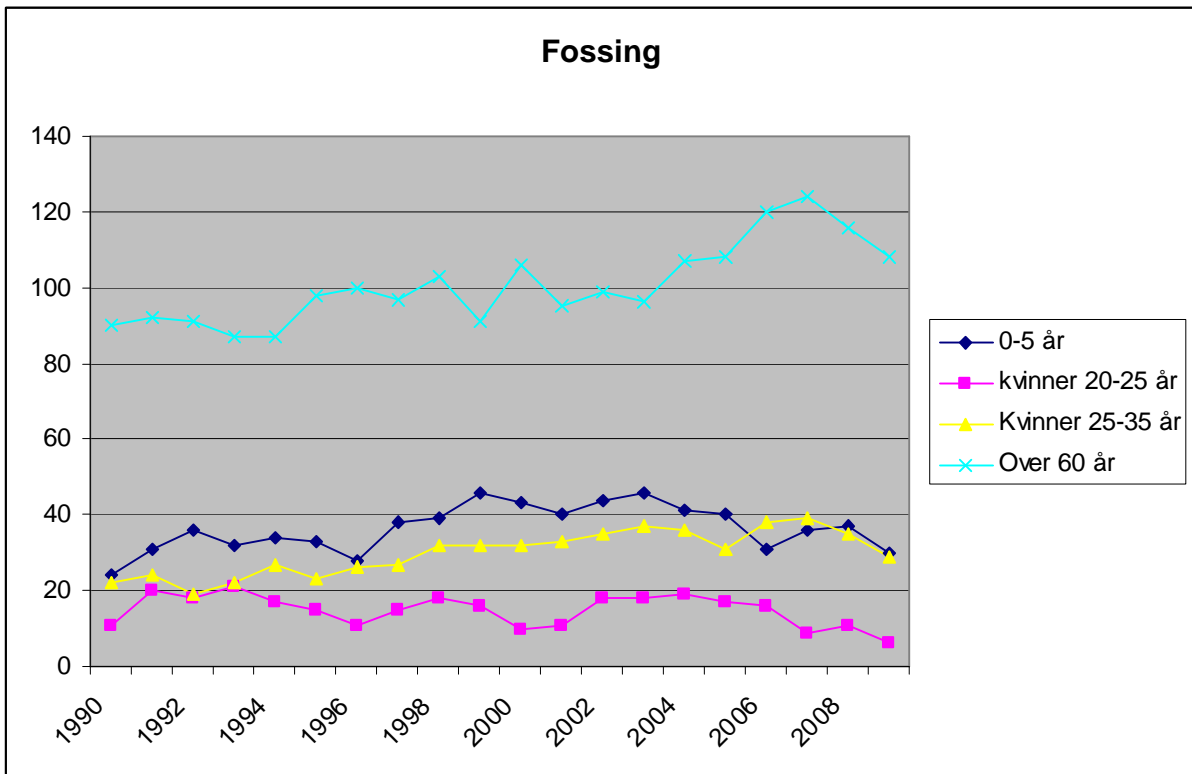

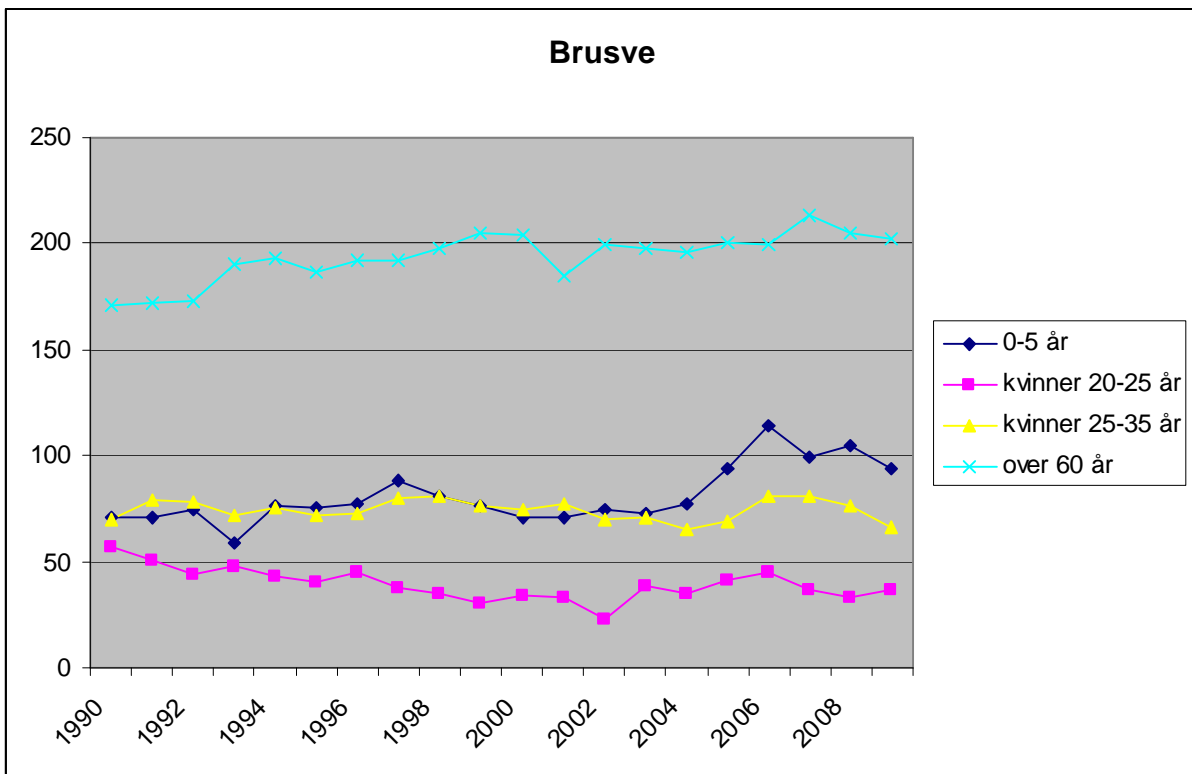
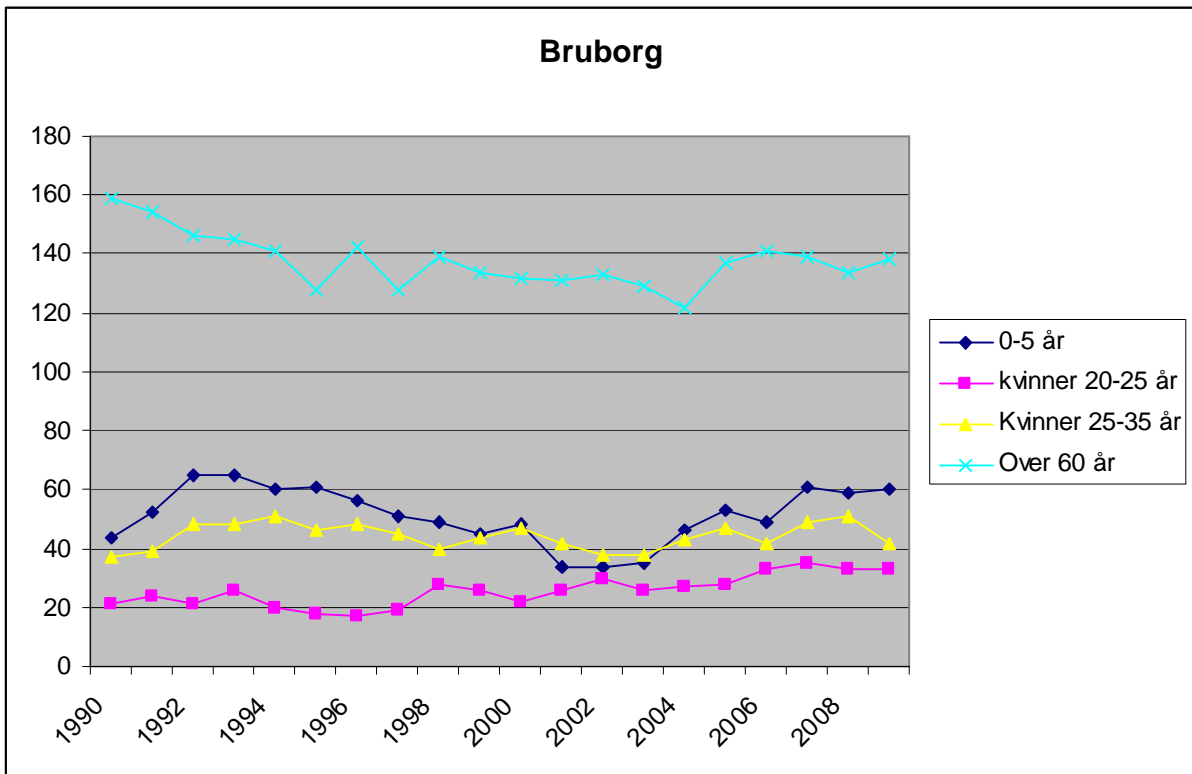

Levanger sentrum

